

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 25.09.2018 року № 24-5

ЗВІТ
про результати аудиту ефективності справляння доходів
від власності суб'єктів господарювання, що належать до сфери
управління Міністерства інфраструктури України

Київ 2018

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	5
1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ВІДРАХУВАНЬ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДОХОДІВ ВІД ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	6
2. ОЦІНКА СТАНУ ВИКОНАННЯ МІНІСТЕРСТВОМ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ПОВНОВАЖЕНЬ З УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ	13
2.1. Стан обліку суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України	13
2.2. Стан формування наглядових рад та укладення контрактів з керівниками суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України	17
2.3. Стан затвердження Міністерством інфраструктури України фінансових планів суб'єктів господарювання та контролю за їх виконанням	21
2.4. Аналіз взаємовідносин суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України, з бюджетом	24
2.5. Оцінка ефективності управління Міністерством інфраструктури України суб'єктами господарювання, що належать до сфери його управління.....	27
3. АНАЛІЗ СТАНУ НАДХОДЖЕННЯ ДОХОДІВ ВІД ВЛАСНОСТІ ВІД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ТА ЇХ АДМІНІСТРУВАННЯ	31
4. ОЦІНКА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В ЧАСТИНІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	35
ВИСНОВКИ.....	40
ПРОПОЗИЦІЇ.....	45
Додаток.....	48

ПРЕАМБУЛА

Підстави для проведення аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 і 10 Закону України від 02.07.2015 № 576 „Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2018 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану та оцінка ефективності справляння до державного бюджету суб'єктами господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України (далі – СГ, СГ **Мінінфраструктури**) частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, і дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (далі – ГТ), а також оцінка ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо адміністрування таких платежів і реалізації прав держави як власника об'єктів державної власності.

Предмет аудиту:

– нормативно-правові, розпорядчі акти та інші документи щодо виконання повноважень у частині управління об'єктами державної власності, у тому числі щодо забезпечення відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та об'єднаннями;

– надходження до державного бюджету за ККДБ 21010100 „Частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій (державних унітарних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до державного бюджету відповідно до закону” (далі – **частина чистого прибутку ДП**), 21010500 „Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність” у 2016–2017 роках і „Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність” у 2018 році (далі – **дивіденди ГТ**), а також інші податки і збори, що справляються СГ Мінінфраструктури для визначення їх активності взаємовідносин з бюджетом України;

– дані обліку СГ Мінінфраструктури, у тому числі за Єдиним реєстром об'єктів державної власності, та результати проведеної їх інвентаризації; фінансова і статистична звітність, стратегічні плани розвитку, річні фінансові плани та звіти про їх виконання; звітні дані моніторингу фінансової діяльності СГ Мінінфраструктури, проведених щорічних перевірок СГ і перевірок підрозділів внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту; дані розрахунків частини чистого прибутку, що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями; інші документи щодо обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень до державного бюджету частини чистого прибутку ДП і дивідендів ГТ, а також контролю за ефективним використанням та збереженням об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Мінінфраструктури;

– стан забезпечення контролю органами державної влади за надходженнями до державного бюджету доходів від власності;

– інша інформація, що стосується предмета аудиту.

Об'єкти аудиту: Мінінфраструктури, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі – **Мінекономрозвитку**), Державна фіскальна служба України (далі – **ДФС**).

Запити надіслано до Міністерства фінансів України (далі – **Мінфін**); Фонду державного майна України (далі – **ФДМУ**); Державної аудиторської служби України (далі – **Держаудитслужба**); Державної служби статистики України.

Критерії оцінки, які використовувалися під час аудиту:

законність – відповідність управлінських рішень і розпорядчих документів, прийнятих центральними органами виконавчої влади (далі – **ЦОВВ**), вимогам чинного законодавства, вплив змін, внесених до нормативно-правових актів, що регламентують справляння доходів від власності СГ Мінінфраструктури;

результативність – наслідки реалізації прийнятих управлінських рішень ЦОВВ щодо ефективного використання та збереження об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, їх розвитку та збільшення відрахувань до державного бюджету доходів від власності; відповідність фактичних результатів фінансово-господарської діяльності ДП і ГТ запланованим;

своєчасність і повнота – стан справляння доходів від власності СГ Мінінфраструктури до державного бюджету в розмірі та в строки, встановлені чинним законодавством.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: 2016–2017 роки, I півріччя 2018 року.

Термін проведення аудиту і підготовка Звіту: травень – вересень 2018 року.

Методи проведення аудиту: збір і опрацювання нормативно-правових актів, організаційно-розпорядчих, інших документів, що регламентують відносини, пов'язані зі сплатою до державного бюджету частини чистого прибутку ДП і дивідендів ГТ, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, виконання ним повноважень у частині реалізації прав держави як власника об'єктів державної власності, а також організацію забезпечення повноти і своєчасності надходжень до державного бюджету цих платежів, їх сплати у добровільному порядку та застосованих заходів щодо стягнення; показників статистичної інформації, реєстрів і баз даних Мінекономрозвитку, ФДМУ, ДФС, Держстату; оцінка дієвості контролю за ними; опрацювання інформації, одержаної на запити контрольної групи; ознайомлення, опитування, вивчення документів, інших матеріалів, їх порівняння; опрацювання матеріалів засобів масової інформації, спеціальних видань.

За результатами проведеного аудиту складено три акти, опрацьовано чотири листи від об'єктів аудиту.

ВСТУП

Доходи від власності СГ державного сектору економіки є третім за обсягом джерелом доходів державного бюджету від неподаткових надходжень після прибутку Національного банку України та власних надходжень бюджетних установ. Протягом 2016 і 2017 років загалом по Україні спостерігалось суттєве збільшення надходжень до державного бюджету частини чистого прибутку ДП і дивідендів ГТ – з 7,2 млрд грн у 2015 році до 11,8 млрд грн у 2016 році та 24,6 млрд грн у 2017 році.

Разом з тим платежі, сплачені СГ Мінінфраструктури, державні активи яких становлять 15 відс. сукупних активів країни, такої тенденції не мали: у 2016 році порівняно з 2015 роком за рахунок збільшення ставки відрахувань частини чистого прибутку ДП ці надходження збільшилися до 4,7 млрд грн (у 2 рази), проте у 2017 році їх приріст становив лише 4,2 відс. (0,2 млрд грн) і мало місце зменшення показників фінансово-господарської діяльності СГ і надходжень від них податку на прибуток підприємств і податку на додану вартість (далі – ПДВ). Причина – зокрема, невчасне призначення керівників СГ Мінінфраструктури, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, нестворення наглядових рад таких СГ, незатвердження стратегічних планів розвитку, невчасне затвердження фінансових планів (далі – **фінплани**), відсутність дієвого контролю за їх виконанням з боку суб'єкта управління об'єктами державної власності.

Як наслідок, Мінінфраструктури не виконуються визначені Стратегією підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки¹ результати започаткованої реформи, зокрема, забезпечення ефективного управління активами держави, поліпшення фінансових результатів діяльності СГ Мінінфраструктури та відповідно збільшення доходів державного бюджету.

Проблеми щодо справляння доходів від власності до державного бюджету існують і через наявність ряду неузгодженостей між законодавчими та нормативно-правовими актами. Зокрема, на територіальні органи ДФС покладено функцію контролю за розрахунками та сплатою до державного бюджету частини чистого прибутку ДП, але через неузгодженість законодавства контролюючі органи не мають інструментів для забезпечення погашення боргу з цього платежу, оскільки він не належить до податків.

---

¹ Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 662-р.

1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ВІДРАХУВАНЬ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДОХОДІВ ВІД ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Основні засади господарювання в Україні, регулювання господарських відносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання визначає Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436.

Статтею 63 Господарського кодексу визначено види підприємств, що діють в Україні залежно від форм власності, передбачених законом, наприклад, державне (діє на основі державної власності), а також встановлено, що залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні діють підприємства унітарні та корпоративні.

Згідно із цією статтею (у редакції Закону України від 02.06.2016 № 1405 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності”², далі – **Закон № 1405**) унітарне підприємство створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який призначається (обирається) засновником (наглядовою радою такого підприємства у разі її утворення), керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства.

Корпоративне підприємство утворюється, як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства. Корпоративними є, зокрема, підприємства, що створюються у формі господарського товариства.

Однак розмежування унітарних і корпоративних підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні, визначене у статті 63 Господарського кодексу, не є коректним, оскільки корпоративне підприємство також може бути утворене одним засновником. У цьому разі стирається така відмінність між цими підприємствами. Головною їх відмінністю є неподільність статутного капіталу унітарних підприємств і подільність статутного капіталу корпоративних підприємств.

Статтями 73–77 Господарського кодексу визначено правовий статус державних унітарних підприємств (державних комерційних і казенних підприємств), а також повноваження органів влади, до сфери управління яких

---

² Набрав чинності з 25.06.2016.

вони належать. При цьому в частині шостій статті 73 Господарського кодексу (у редакції Закону № 1405) зазначено, що особливості управління державним унітарним підприємством визначаються Законом України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об’єктами державної власності” (далі – **Закон № 185**).

Згідно зі статтею 1 Закону № 185 управління об’єктами державної власності – здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб’єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об’єктів, пов’язаних з володінням, користуванням і розпоряджанням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Відповідно до статті 4 Закону № 185, яка визначає суб’єктів управління об’єктами державної влади, органом державної влади, до сфери управління якого належать вказані вище підприємства, є, **зокрема, міністерство як уповноважений орган управління**³.

Довідково. Згідно зі статтею 6 Закону № 185 міністерство як уповноважений орган управління, зокрема, приймає рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію підприємств, заснованих на державній власності; ініціює створення господарських структур⁴; затверджує статuti (положення) підприємств, що належать до сфери його управління, і господарських структур та здійснює контроль за їх дотриманням; призначає на посаду та звільняє з посади керівників державних унітарних підприємств, у яких не утворено наглядову раду, та господарських структур, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі, та в яких не утворено наглядову раду, укладає і розриває з ними контракти, здійснює контроль за дотриманням їх вимог⁵; забезпечує призначення (обрання) незалежних членів наглядових рад вказаних підприємств та товариств⁶; затверджує їх стратегічні плани розвитку⁷, а також річні фінансові та інвестиційні плани та здійснює контроль за їх виконанням; проводить моніторинг фінансової діяльності; забезпечує проведення щорічних незалежних аудиторських перевірок фінансової звітності державних унітарних підприємств та господарських структур, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належить державі⁸; веде облік об’єктів державної власності, що перебувають в його управлінні, здійснює контроль за ефективним використанням та збереженням таких об’єктів; забезпечує відрахування до Державного бюджету України частини чистого прибутку (доходу) державними підприємствами, господарськими структурами; виконує інші передбачені законодавством функції з управління об’єктами державної власності.

Підпунктами 63 і 72 пункту 4 Положення про Міністерство інфраструктури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460, передбачено, що **Мінінфраструктури здійснює**

³ Згідно з частиною першою статті 4 Закону № 185 це міністерства, інші органи виконавчої влади та державні колегіальні органи.

⁴ Відповідно до частини першої статті 4 Закону № 185 це державні господарські об’єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації.

⁵ У редакції Закону № 1405. До внесення цих змін міністерство призначало на посаду та звільняло з посади керівників ДП та господарських структур, уклало та розривало з ними контракти.

⁶ Доповнено Законом № 1405.

⁷ У редакції Закону № 1405. До внесення цих змін міністерство розробляло та затверджувало стратегічні плани розвитку ДП, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контролю за діяльністю яких воно здійснювало.

⁸ У редакції Закону № 1405. До внесення цих змін міністерство забезпечувало проведення щорічних аудиторських перевірок окремо визначених ДП і господарських структур.

відповідно до законодавства функції з управління об'єктами державної власності, а також інші повноваження, визначені законом, а отже, і завдання, визначені Законом № 185.

Контроль за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності Мінінфраструктури здійснюється шляхом проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності (далі – **моніторинг ефективності**), передбаченого Порядком здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832 (далі – **Порядок № 832**).

При цьому згідно з пунктом 1.3 глави 1 Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253 (далі – **Методичні рекомендації № 253**), моніторинг ефективності здійснюється на трьох рівнях: суб'єктами господарювання щодо об'єктів державної власності; суб'єктами управління щодо суб'єктів господарювання; Мінекономрозвитку щодо здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності суб'єктами управління.

Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затверджений наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205⁹ (далі – **Порядок № 205**).

Слід зазначити, що деякі термінологічні поняття, що застосовувалися у **Порядку № 205, до 14.09.2018 не відповідали Закону № 185**. Наказом Мінекономрозвитку від 31.07.2018 № 1070 „Про внесення змін до Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки”, зареєстрованим у Мін'юсті 28.08.2018 № 971/32423 (набрав чинності 14.09.2018), цей Порядок затверджено у новій редакції та приведено у відповідність із законами № 185 і 1405.

Разом з тим, урахувавши зміни, внесені до Закону № 185 Законом № 1405, зокрема в частині посилання на слово „паї”, потребують відповідного правового врегулювання норми статей 63, 89 і 142 Господарського кодексу, Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, Порядку нарахування пені на суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.07.2013 № 725¹⁰.

Водночас положення Господарського кодексу та Закону № 185 потребують правового врегулювання у частині посилання на органи доходів і зборів, що припинили свою діяльність.

⁹ Зареєстрований у Мін'юсті 19.03.2015 за № 300/26745.

¹⁰ Зареєстрований у Мін'юсті 30.10.2013 за № 1830/24362.

Згідно з абзацом першим частини п'ятої статті 11 Закону № 185 господарська організація, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави, за підсумками календарного року зобов'язана спрямувати частину чистого прибутку на виплату дивідендів згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Проте з **08.04.2012** (з дня набрання чинності змінами, внесеними до Закону № 185 Законом України від 13.03.2012 № 4498 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення управління об'єктами одержаної власності”) **до цього часу такий порядок рішенням Кабінету Міністрів України не затверджено.**

Довідково. Щороку відповідно до Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 702 (далі – Порядок № 702), постановами Кабінету Міністрів України затверджується базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році ГТ, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, а також ГТ, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать ГТ, частка держави в яких становить 100 відс., у тому числі дочірніх підприємств, зокрема постановами Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 № 120 і від 28.02.2018 № 139 (далі – постанови № 120 і 139) затверджено такі нормативи за результатами фінансово-господарської діяльності у 2016 і 2017 років цих товариств у розмірі 50 і 75 відс. відповідно.

Згідно з абзацами четвертим – шостим і восьмим частини п'ятої статті 11 Закону № 185 ГТ, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, до **1 травня** року, що настає за звітним, **приймають рішення** про відрахування **не менше 30 відс.** чистого прибутку на виплату дивідендів та **сплачують** до Державного бюджету України дивіденди у строк не пізніше **1 липня** року, що настає за звітним, нараховані пропорційно розміру державної частки (акцій) у їх статутних капіталах. ГТ, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах ГТ, частка держави в яких становить 100 відс., сплачують дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, у розмірі базових нормативів відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, але не менше 30 відс., пропорційно розміру державної частки (акцій) у статутних капіталах ГТ, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій.

ГТ, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та ГТ, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах ГТ, частка держави яких становить 100 відс., які **не прийняли рішення** про нарахування дивідендів до **1 травня** року, що настає за звітним, **сплачують до державного бюджету частину чистого прибутку** в розмірі, визначеному за базовими нормативами відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, встановлених на відповідний рік, але **не менше 30 відс., до 1 липня** року, що настає за звітним. На суму таких коштів органами доходів і зборів нараховується пеня у порядку, визначеному абзацом шостим цієї частини, яка сплачується до загального фонду Державного бюджету України.

Водночас постановами № 120 і 139 затверджено не сам розмір чистого прибутку ГТ, який має сплачуватись до державного бюджету, а розмір чистого

прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів. Із цього розміру має вираховуватись безпосередньо сума дивідендів залежно від кількості акцій, належних державі.

Механізм забезпечення державними органами контролю за нарахуванням та сплатою частини чистого прибутку в розмірі, визначеному за базовими нормативами відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів ГТ у разі несвоєчасного прийняття ними рішення щодо сплати дивідендів на державну частку, на сьогодні відсутній, як і відсутні чинні положення затвердженої форми розрахунку частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету ГТ у разі неприйняття ними рішення про сплату дивідендів.

Водночас як статтею 11 Закону № 185, так і постановами № 120 і 139 не визначено верхньої межі базових нормативів відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, і відповідного алгоритму його відрахування (зокрема, від 50 відс. у 2016 році до 75 відс. у 2017 році). У положеннях абзацу восьмого частини п'ятої статті 11 Закону № 185 відсутнє посилання на визначення розміру частини чистого прибутку, що має сплачуватися до державного бюджету ГТ, які не прийняли рішення про сплату дивідендів, пропорційно розміру державної частки (акцій), а посилання в цьому абзаці на абзац шостий частини п'ятої статті 11 Закону № 185 не відповідає дійсності: абзац шостий не містить такого порядку; порядок визначення пені встановлено в абзаці сьомому зазначеної частини, тобто має місце **правова неузгодженість**.

Особливості відрахування ДП частини прибутку (доходу) визначено статтею 11¹ Закону № 185, згідно з якою, зокрема, з 01.01.2016 державні унітарні підприємства та їх об'єднання зобов'язані спрямувати частину чистого прибутку (доходу) до Державного бюджету України у розмірі **не менше 30 відс.**¹¹ у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (частина перша).

Разом з тим згідно з пунктом 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138 (зі змінами, внесеними, зокрема, постановами Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 № 710 і від 30.12.2015 № 1156 (далі – **постанова № 138 і Порядок № 138**)), частина чистого прибутку (доходу), що відраховується державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями до державного бюджету за відповідний період, визначається виходячи з обсягу чистого прибутку (доходу), розрахованого згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку як підсумок суми чистого фінансового результату (прибутку) та суми капіталу в дооцінках, яка підлягає перенесенню до нерозподіленого прибутку, з урахуванням того, що до такого підсумку також може бути включена частка нерозподіленого прибутку або

---

¹¹ Із змінами, внесеними Законом України від 24.12.2015 № 910 „Про внесення зміни до Закону України „Про управління об'єктами державної власності”, який набрав чинності з 01.01.2016.

невикористаних фондів, утворених внаслідок розподілу прибутку в обсязі, визначеному рішенням органу управління, за наявності фінансових ресурсів у підприємства, у розмірі **75 відсотків**.

Довідково. Постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 28.01.2016 по справі № 826/12407/15 постанову Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 № 710 „Про внесення змін до Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями” (далі – постанова № 710) визнано незаконною та нечинною з моменту її прийняття і відповідно до статті 255 Кодексу адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747 (у редакції, що була чинною на момент проголошення постанови вказаного суду) постанова суду, яка набрала законної сили, є обов'язковою для осіб, які беруть участь у справі, для їхніх правонаступників, а також для всіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України. Отже, зміни, внесені до Порядку № 138 постановою № 710, з 27.12.2014 (дати набрання чинності внесеними змінами) не мають легітимного статусу застосування.

При цьому статтею 11¹ Закону № 185 і пунктом 1 Порядку № 138 деякі ДП звільнено від відрахування частини чистого прибутку (доходу), зокрема державне підприємство обслуговування повітряного руху України „Укранерорух” відповідно до Закону України „Про приєднання України до Багатосторонньої угоди про сплату маршрутних зборів”, державне підприємство із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництва міжнародних міжурядових організацій в Україні Державного управління справами, державні комерційні підприємства та казенні підприємства, які відповідно до статті 1 Закону України „Про наукову і науково-технічну діяльність” належать до наукових установ, науково-технологічних комплексів, заснованих на державній власності. Також рядом постанов Кабінету Міністрів України на часткову зміну абзацу першого пункту 1 Порядку № 138 встановлено знижені ставки відрахування частини чистого прибутку (доходу) для окремих ДП, а саме частина такого прибутку, що відраховується до державного бюджету, за відповідний період:

– ДП „Адміністрація морських портів України” визначається в розмірі 50 відс. починаючи з 01.01.2018 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 990 „Деякі питання підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних виробників та морських портів”;

– ДП „Міжнародний аеропорт „Бориспіль” визначається в розмірі 40 відс. за умови спрямування 35 відс. чистого прибутку (доходу) на виконання міжнародних зобов'язань та здійснення капітальних інвестицій згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 259 „Про внесення зміни до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями”, яка діє до 31.12.2020¹².

Крім того, пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 495 „Деякі питання діяльності публічного акціонерного товариства „Українська залізниця” (далі – **постанова № 495**) абзац другий

¹² Також ставки знижено, зокрема, ДП „НАЕК „Енергоатом”; ДП „Національна енергетична компанія „Укренерго”; ДП „Поліграфічний комбінат „Україна” по виготовленню цінних паперів”; ДП Державної кримінально-виконавчої служби.

пункту 1 постанови № 138 викладено в новій редакції, згідно з якою, зокрема для ПАТ „Українська залізниця”, затверджено базовий норматив у розмірі 30 відс., тоді як для інших господарських товариств – 75 відсотків.

Через надання окремим ДП відповідних пільг вони мають привілеї порівняно з іншими ДП, що призводить до монополізації ринку певного товару або послуг, а отже, відповідно до абзацу шостого частини першої статті 31 Господарського кодексу визнається дискримінацією СГ органами влади. Відповідно до частини другої цієї статті дискримінація СГ не допускається. Законом можуть бути встановлені винятки з положень цієї статті з метою забезпечення національної безпеки, оборони, загальносуспільних інтересів.

Згідно з пунктом 3 Порядку № 138 частина чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету, визначається державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями відповідно до форми розрахунку, встановленої Державною податковою службою (далі – ДПС), та зазначається у декларації з податку на прибуток підприємства. Форма Розрахунку частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями (далі – **розрахунок частини чистого прибутку ДП**), затверджена наказом Державної податкової адміністрації України (далі – ДПА) від 16.05.2011 № 285¹³ (далі – **наказ № 285**). Однак **постанову № 138, Порядок № 138 і наказ № 285 не приведено у відповідність у зв'язку з припиненням діяльності ДПС і ДПА.**

Крім того, форма розрахунку частини чистого прибутку ДП не передбачає подання уточнюючого розрахунку в разі виявлення платником такого платежу помилок, допущених у попередніх періодах. Разом з тим у таких випадках ДП та їх об'єднання, які є платниками частини чистого прибутку ДП, надають територіальним органам ДФС розрахунки, що уточнюють показник відрхувань на суму різниць його позитивного або від'ємного значення за формою, встановленою наказом № 285. Подання таких розрахунків не передбачено нормативно-правовими актами України.

Відповідно до частини третьої статті 9 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456 доходи від власності (частина чистого прибутку ДП і дивідендів ГТ) віднесено до неподаткових надходжень. Однак **відносини, пов'язані з контролем таких надходжень органами державної влади, не врегульовано в єдиному нормативному акті, їх упорядковано лише частково Бюджетним кодексом (статті 2 і 9 – у частині посилання на неподаткові надходження), Податковим кодексом від 02.12.2010 № 2755 (стаття 19¹ – у частині визначення функцій контролюючих органів та статті 46 і 49 – щодо подання такими платниками розрахунку), законами України про Державний бюджет України на відповідний рік (у додатку № 1 до цих законів, який визначає доходи державного бюджету на відповідний рік), Законом № 185, який не містить таких термінологічних визначень, як „неподаткові надходження”, „частина чистого прибутку**

---

¹³ Зареєстрований в Мін'юсті 31.05.2011 за № 643/19381.

(доходу)”, „дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств”, **Порядком № 138**, правовий статус змін до якого, внесених постановою № 710, не містить легітимного статусу застосування, а також деякими іншими підзаконними актами, зокрема, **наказом Мініфіну від 14.01.2011 № 11 „Про бюджетну класифікацію”**. Це ускладнює адміністрування таких надходжень контролюючими органами відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено саме на ці органи, організацію ідентифікації, обліку платників, сервісне обслуговування, організацію та контроль за їх сплатою відповідно до порядку, встановленого законом, поверненням помилково та/або надміру сплачених вказаних платежів, погашення боргу в разі його виникнення, проведення перевірок і притягнення до відповідальності за відповідні правопорушення.

Фактично щодо неподаткових надходжень не регулюються відносини, пов'язані із розстроченням та відстроченням грошових зобов'язань або неподаткового боргу вказаних платників, списання безнадійного боргу за такими платежами.

Згідно з пунктами 2 і 3 частини першої статті 7, частиною другою статті 12 Закону № 185 ФДМУ здійснює в межах, визначених законодавством, за участі, зокрема, уповноважених органів управління формування і ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – **Реєстр ОДВ**) та є його розпорядником, а також створює і веде реєстр корпоративних прав держави, який є складовою частиною Реєстру ОДВ. Отже, Мінінфраструктури як уповноважений орган управління відповідальне за упорядкування обліку об'єктів державної власності, подання ФДМУ достовірної та в повному обсязі інформації для внесення даних до Реєстру ОДВ.

Таким чином, **нормативно-правова база в частині управління об'єктами державної власності та механізму нарахування і справляння доходів від власності протягом 2016–2017 років і I півріччя 2018 року була недосконалою, нестабільною, суперечливою і неузгодженою, що ускладнювало контроль у цих сферах та не сприяло своєчасному і в повному обсязі наповненню дохідної частини державного бюджету.**

2. ОЦІНКА СТАНУ ВИКОНАННЯ МІНІСТЕРСТВОМ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ПОВНОВАЖЕНЬ З УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

2.1. Стан обліку суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.03.2011 № 265-р „Питання управління Міністерством інфраструктури об'єктами державної власності” (далі – **розпорядження № 265-р**) затверджено переліки підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, та відкритих акціонерних підприємств (далі – **ВАТ**), функції з управління корпоративними правами яких здійснює це Міністерство, а саме 405 підприємств, установ та організацій і 15 ВАТ.

Аудитом встановлено, що в цих переліках нараховувалося понад 250 ДП.

Разом з тим відповідно до пунктів 9 і 10 Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2005 № 1121 (далі – **Методика № 1121**), орган державної влади щокварталу має складати перелік юридичних осіб, що належать до сфери його управління, та подавати його Держстату. Держстат повинен доповнити перелік відомостями про юридичних осіб, що за даними ЄДРПОУ¹⁴ належать до сфери управління відповідного органу державної влади і повернути його цьому органу. В подальшому орган державної влади має здійснити розподіл юридичних осіб відповідно до пункту 4 Методики № 1121 і надіслати ці відомості ФДМУ за підписом свого керівника.

Довідково. Згідно з пунктом 4 Методики № 1121 юридичні особи, облік яких підлягає упорядкуванню, поділяються на юридичних осіб, що за даними ЄДРПОУ належать до сфери управління органу державної влади, який цього не підтверджує, та юридичних осіб, належність яких до сфери управління відповідного органу державної влади підтверджена цим органом, у тому числі осіб, дані про належність яких до сфери управління органу державної влади збігаються з даними ЄДРПОУ; які згідно з даними ЄДРПОУ належать до сфери управління іншого органу державної влади; відомості про які в ЄДРПОУ відсутні.

З метою упорядкування обліку юридичних осіб, проведення інвентаризації державного майна та за їх результатами формування, ведення і надання відомостей до Реєстру ОДВ ФДМУ видано інструктивний лист від 11.05.2006 № 10-15-6871, яким більш детально визначено порядок складання цих відомостей.

Аудитом встановлено, що Мінінфраструктури в порушення пункту 10 Методики № 1121 і з недотриманням рекомендаційних положень інструктивного листа ФДМУ від 11.05.2016 № 10-15-6871 відомості про об'єкти державної власності станом на 01.04.2016, 01.10.2016 і 01.01.2017 – 01.01.2018 надавало тільки в електронній формі без підтверджувальних звітів у паперовому вигляді за підписом керівника.

Як наслідок, за поясненнями ФДМУ, він не може підтвердити достовірність інформації Мінінфраструктури про об'єкти державної власності, що належать до сфери його управління, при цьому дії Фонду щодо внесення даних до Реєстру ОДВ є похідними від дій Міністерства.

Довідково. Про неподання Мінінфраструктури в установленому порядку відомостей для внесення змін до Реєстру ОДВ ФДМУ протягом періоду, що досліджувався, надіслано п'ять листів Міністерству та шість листів Кабінету Міністрів України.

За даними ФДМУ¹⁵, кількість юридичних осіб – СГ (ДП, їх об'єднань та дочірніх підприємств), належність яких до сфери управління Мінінфраструктури підтверджена цим органом за даними Реєстру ОДВ (далі – **підтверджені ДП**), і ГТ, до статутного капіталу яких не увійшло майно та перебуває на їх балансі, суб'єктом управління яких є Мінінфраструктури за даними Реєстру ОДВ (далі – **підтверджені ГТ**), протягом 2016–2017 років зменшилася з **137 до 130** (табл. 1). **Не підтверджено Міністерством, але на**

¹⁴ Відповідно до пункту 6 Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 118, в ЄДРПОУ присвоюється ідентифікаційний код, який зберігається за суб'єктом, якому він присвоєний, протягом усього періоду його існування і є єдиним.

¹⁵ Лист від 25.05.2018 № 10-15-10241.

вказані дати обліковувалися за ним в ЄДРПОУ, 144 ДП, або близько 65 відс. усіх ДП Мінінфраструктури (далі – непідтверджені ДП).

Таблиця 1

Кількість СГ Мінінфраструктури

Показники	Станом на 01.01.2016			Станом на 01.01.2017			Станом на 01.01.2018			Станом на 31.03.2018		
	ДП	ГТ	разом	ДП	ГТ	разом	ДП	ГТ	разом	ДП	ГТ	разом
ФДМУ, у т. ч.												
– підтверджені	125	12	137	118	12	130	117	13	130	–	–	–
– непідтверджені	144	–	–	144	–	–	144	–	–	–	–	–
Разом	269			262			261			–	–	–
Мінінфраструктури*	–	–	–	90	7	97	87	8**	95	87	7***	94

* ГТ з державною часткою понад 50 відсотків.

** Доповнено ПАТ „Укрпошта”, утвореним з 01.03.2017 відповідно до наказу Мінінфраструктури від 16.02.2017 № 56 „Про припинення Українського державного підприємства поштового зв’язку „Укрпошта” в результаті його перетворення у публічне акціонерне товариство „Укрпошта” та створення публічного акціонерного товариства „Укрпошта” (далі – наказ № 56) на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 № 728-р „Про перетворення Українського державного підприємства поштового зв’язку „Укрпошта” у публічне акціонерне товариство”.

*** Виключено ВАТ „Київський електротехнічний завод „Трансигнал”, яке з 18.07.2017 підпорядковано ПАТ „Українська залізниця”, утвореному постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2014 № 200 на базі Державної адміністрації залізничного транспорту, підприємств та установ залізничного транспорту загального користування, які реорганізовано шляхом злиття.

За даними Мінінфраструктури, станом на 01.01.2017, 01.01.2018 і 31.03.2018 на його обліку перебувало **97, 95 і 94 СГ відповідно, що в середньому на 34 відс. менше, ніж за даними Реєстру ОДВ**. Ця кількість СГ майже збігається (на 1 од. менше) з даними моніторингу ефективності, за винятком ПАТ „Українська залізниця”, засновником якого є держава в особі Кабінету Міністрів України, але показники якого враховуються (додаються) Міністерством як відповідальним органом управління при наданні відповідної інформації Мінекономрозвитку.

Встановлено, що Мінінфраструктури при наданні ФДМУ переліків юридичних осіб (підтверджених і непідтверджених ДП і ГТ) не завжди враховувало зміни, що відбувалися внаслідок припинення їх діяльності, зміни організаційно-правової форми СГ та передавання на баланс до інших суб’єктів управління. За поясненнями Мінінфраструктури, зміни не вносилися через проблеми технічного характеру в автоматизованій системі „Юридичні особи”, яка встановлена в органах, уповноважених управляти об’єктами державної власності, та забезпечує прийняття і передавання інформації від них до Реєстру ОДВ.

При цьому в наданому Мінінфраструктури переліку підприємств державного сектору економіки станом на 31.03.2018 (далі – **перелік Мінінфраструктури**¹⁶) рахується чотири СГ, два з яких (Державний медичний сертифікаційний центр ЦАУ і Державна установа „Музей морського флоту України”) мають статус бюджетної установи і відсутні у переліках

¹⁶ Додаток 8 до листа Міністерства від 08.06.2018 № 6121/16/10-18. Рахунковою палатою перелік Мінінфраструктури доповнено ВАТ „Кременчуцький завод залізобетонних шпал”, якого за поясненнями Міністерства, з технічних причин не включено до цього додатка.

підтверджених ДП; два ДП (Харківське ТВО ДП автомобільного транспорту „Харківавтотранс”¹⁷ і Дніпропетровське державне транспортно-експедиційне підприємство 11296¹⁸) станом на 01.01.2018 виключено з переліку підтверджених ДП. З урахуванням цього у переліку **Мінінфраструктури на 34 ДП менше, ніж у переліку підтверджених ДП станом на 01.01.2018.**

Аналізуючи ці ДП, встановлено, що більшість з них є СГ, які передано до сфери управління ПАТ „Українська залізниця”.

Водночас у переліку підтверджених ГТ відсутні **3 ГТ**, включені до переліку Мінінфраструктури: ПАТ „Авіакомпанія „Авіалінії України”, ВАТ „Кременчуцький завод залізобетонних шпал” і ПАТ „Судноплавна компанія „Сі Трейдент”¹⁹. При цьому до переліку **Мінінфраструктури не включено 8 ГТ**, включених до переліку підтверджених ГТ: 7 ГТ, переданих, за поясненнями Міністерства, до сфери управління ПАТ „Українська залізниця”²⁰ і ПрАТ „Івано-Франківський локомотиворемонтний завод”, що передано ФДМУ на приватизацію.

Довідково. За інформацією Мінінфраструктури, ним розроблено та надано на погодження до заінтересованих органів державної виконавчої влади (лист від 12.07.2017 № 3207/16/14-17) проект розпорядження Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 березня 2011 р. № 265”, метою якого є врегулювання питань підприємств, установ та організацій, що фактично не належать до сфери управління Мінінфраструктури у зв’язку з проведенням щодо них державної реєстрації припинення юридичної особи, зняття з обліку в ЄДР, зміни органу державного управління та СГ, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, але не визначені в розпорядженні № 265. Зокрема, пропонувалося виключити 29 з 34 ДП, не включених до підтверджених ДП, і 4 з 8 ГТ, не включених до підтверджених ГТ.

Таким чином, **Мінінфраструктури не володіє повними даними про ДП, щодо яких в ЄДРПОУ є відмітка про їх належність до сфери управління Міністерства, протягом 2016–2017 років невчасно надавало відомості щодо змін до Реєстру ОДВ про СГ, які змінили організаційно-правову форму власності, перейшли до інших суб’єктів управління об’єктами державної власності, припинили свою діяльність.** За даними ФДМУ, до сфери управління Міністерства відносяться 144 ДП (65,0 відс. закріплених за ним ДП в ЄДРПОУ), належність яких Міністерство в цей період не підтверджувало та відомостей про них (зокрема, місцезнаходження, розмір об’єкта, його вартість, стан, основний вид економічної діяльності) не надавало. Також суттєво відрізняються дані обліку ГТ, що належать до сфери управління Міністерства, надані ним та ФДМУ Рахунковій палаті.

¹⁷ Припинило свою діяльність за рішенням суду від 17.01.2017 № 12122/2-39.

¹⁸ За даними Мінінфраструктури, припинило свою діяльність 19.10.2017.

¹⁹ У стані припинення або свідоцтво про державну реєстрацію недійсне.

²⁰ ПрАТ „Київський електротехнічний завод „Трансигнал”, „Коростенський завод залізобетонних шпал”, „Гніванський завод спецзалізобетону”, „Київський електровагоноремонтний завод”, „Дніпропетровський тепловозоремонтний завод”, „Львівський локомотиворемонтний завод”, „Запорізький електровозоремонтний завод”.

2.2. Стан формування наглядових рад та укладення контрактів з керівниками суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України

Законом № 1405 з 25.06.2016 впроваджено утворення у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, на державних унітарних підприємствах та в ГТ, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі, наглядових рад, які мають складатися з незалежних членів і з представників держави.

Аудитом встановлено, що **наглядові ради СГ Мінінфраструктури протягом 2017 – I півріччя 2018 року не утворено**. Наказом Мінінфраструктури від **31.03.2017** № 123 „Про наглядові ради” (далі – **наказ № 123**) на виконання підпункту 1 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 142²¹ (далі – **постанова № 142**)²² прийнято рішення про утворення наглядових рад на ДП, де їх утворення є обов'язковим: на „Адміністрація морських портів України”; „Украерорух”; „Міжнародний аеропорт „Бориспіль”; „Морський торговельний порт „Южний”; „Одеський морський торговельний порт”; „Маріупольський морський торговельний порт”; „Морський торговельний порт „Чорноморськ”; „Міжнародний аеропорт „Львів” імені Данила Галицького”, які визнано особливо важливими для економіки держави, та з **06.10.2017 по 02.04.2018** відповідно до підпункту 2 пункту 3 постанови № 142 Міністерство затвердило нові статuti цих ДП (крім ДП „Украерорух”), у яких передбачило утворення наглядових рад і положення про принципи їх формування.

Довідково. Згідно з пунктом 3 Порядку визначення та затвердження кандидатур представників держави, які призначаються до наглядових рад державних унітарних підприємств, і тих, які беруть участь у загальних зборах та обираються до наглядових рад господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 143 „Деякі питання управління об'єктами державної власності” (далі – **постанова № 143**), особливо важливе для економіки підприємство означає підприємство або товариство, крім банку, вартість активів якого за даними останньої річної фінансової звітності перевищує 2 млрд грн або річний розмір чистого доходу якого перевищує 1,5 млрд гривень.

Наказами Мінінфраструктури від **20.04.2018** № 187²³ і від **21.05.2018** № 227 і № 229²⁴ оголошено відбір кандидатів на посаду незалежних членів наглядових рад особливо важливих для економіки підприємств. До комітету з призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств (далі – **комітет з призначення**) документи для проведення конкурсного відбору

²¹ „Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі”.

²² У п'ятнадцятиденний строк прийняти рішення про утворення наглядових рад на державних унітарних підприємствах, утворення яких є обов'язковим згідно з абзацами другим і третім критеріїв, та інше.

²³ Щодо ДП „Міжнародний аеропорт „Бориспіль”, „Міжнародний аеропорт „Львів” імені Данила Галицького”, Морський торговельний порт „Южний”, „Одеський морський торговельний порт”, „Маріупольський морський торговельний порт” і „Морський торговельний порт „Чорноморськ”.

²⁴ Щодо ПАТ „Укрпошта” та ДП „Адміністрація морських портів”.

незалежних членів наглядових рад ПАТ „Укрпошта”²⁵ і вказаних вище ДП, крім ДП „Украерорух”, Мінінфраструктури надано **21.06.2018**.

Незважаючи на отримання відповідно до підпункту 5 пункту 3 постанови № 142 від Мінінфраструктури інформації про здійснення заходів щодо виконання постанов № 142 і 143, **Мінекономрозвитку** як орган, що забезпечував до 24.03.2018 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777 „Про проведення конкурсного відбору керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки” (далі – **постанова № 777**) внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо погодження кандидатів на посаду незалежних членів наглядових рад підприємств, товариств, **таку інформацію не аналізувало, а отже, не вживало додаткових заходів щодо прискорення створення наглядових рад з метою виконання цих постанов.**

Довідково. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.03.2018 № 190²⁶ (далі – **постанова № 190**) з 24.03.2018 конкурсний відбір кандидатів на посаду незалежних членів наглядових рад здійснює Кабінет Міністрів України через утворений ним комітет з призначення, що серед іншого здійснює відбір незалежних членів наглядових рад особливо важливих для економіки підприємств.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 11⁴ Закону № 185 до виключної компетенції наглядової ради державного унітарного підприємства (у разі її утворення) належить призначення на посаду та припинення повноважень керівника, затвердження умов контракту з ним, встановлення розміру винагороди керівника, укладення і розірвання з ним контракту, здійснення контролю за дотриманням умов контракту.

Аудитом встановлено, що за відсутності утворених наглядових рад СГ завдання з призначення на посаду та звільнення з посади їх керівників, укладення і розірвання з ними контрактів, здійснення контролю за дотриманням вимог цих контрактів **виконувалося** протягом 2017 – I півріччя 2018 року **Мінінфраструктури**.

При цьому у 2015 і 2016 роках відповідно до пункту 4 частини першої статті 6 Закону № 185 (у редакції, що діяла до внесення змін Законом № 1405), Міністерством було проведено конкурсний відбір на посади керівників ДП „Бердянський морський торговельний порт” (22.06.2015); ДП „Херсонський морський торговельний порт” (12.01.2016); ПрАТ „Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту” (22.01.2016), а також ДП „Стивідорна компанія „Ольвія” (04.08.2016), яких включено до Переліку об’єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83²⁷ (далі – **постанова № 83, Перелік № 83**), і вартість активів яких, за даними останньої фінансової звітності, перевищувала

²⁵ Створення наглядової ради ПАТ „Укрпошта” передбачено в статуті товариства, затвердженому наказом № 56.

²⁶ „Деякі питання призначення керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки та членів їх наглядових рад”. Дата набрання чинності – 24.03.2018.

²⁷ Цей Перелік налічує 21 СГ Мінінфраструктури (без 4 ДП, розташованих на тимчасово окупованій території АР Крим), у тому числі ДП „Спеціалізований морський порт „Октябрськ”, яке перейменовано в ДП „Стивідорна компанія „Ольвія”, але відповідні зміни до цього Переліку не внесені.

200 млн гривень. Проте, незважаючи на неодноразові подання, **кандидатур переможців цих конкурсних відборів на час аудиту Кабінетом Міністрів України не погоджено.** Наказами Мінінфраструктури призначено виконавців обов'язків (далі – **в. о.**) керівників цих СГ, а також Державної установи „Держгідрографія”, але **контракти з ними не укладено.**

Довідково. Абзацом другим пункту 1² постанови № 777 встановлено, що призначення керівника підприємства, зокрема, що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави і вартість активів якого за даними останньої фінансової звітності або річний розмір чистого доходу якого перевищує 200 млн грн, здійснюється виключно за результатами конкурсного відбору відповідно до Порядку, затвердженого цією постановою. Відповідно до абзацу другого пункту 20 Порядку конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого постановою № 777 (далі – Порядок № 777), кандидатура, відібрана за результатами конкурсного відбору на посаду керівника підприємства, погоджується Кабінетом Міністрів України.

Крім того, протягом періоду, що досліджувався, Мінінфраструктури необхідно було призначити керівників таких особливо важливих для економіки ДП: „Адміністрація морських портів України”, „Одеський морський торговельний порт” і „Морський торговельний порт „Южний”.

Аудитом встановлено, що змінами, внесеними до пункту 22 Порядку № 777 постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 846 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777”, що набрала чинності з 25.11.2016, значно розширено, зокрема за рахунок незалежних експертів, склад комітету з призначення, який в той час згідно з цим Порядком визначався Мінекономрозвитку. За інформацією Мінекономрозвитку, процес пошуку та визначення кандидатур таких експертів був тривалим, через що **у роботі комітету з призначення виникла значна перерва (з 01.12.2016 по 31.08.2017 комітет на засідання не збирався, пропозиції не розглядав та рішень не приймав).**

Як наслідок, комісію при комітеті з призначення проведення конкурсного відбору на посаду керівника ДП „Морський торговельний порт „Южний” та ДП „Адміністрація морських портів України” згідно з листами Мінінфраструктури від **05.09.2016** № 8729/10/10-16 і від **27.04.2017** № 1877/10/14-17 відповідно **було утворено лише 10.01.2018** наказами Мінекономрозвитку № 9 і 11 відповідно. **23.01.2018** відбулося засідання комісії та прийнято рішення про проведення конкурсного відбору на посаду керівників цих ДП. Членами комісії обговорено вимоги до претендентів на посаду керівників і прийнято рішення доопрацювати їх з урахуванням результатів обговорення та затвердження на черговому засіданні комісії. Рішення про проведення конкурсного відбору на посаду керівника ДП „Одеський морський торговельний порт” згідно з листом Мінінфраструктури від 14.06.2016 № 5335/10/14-16, за даними Мінекономрозвитку, не було прийнято, оскільки не отримано відповідної рекомендації комітету з призначення.

Через прийняття постанови № 190 **розпочаті до набрання чинності нею конкурсні відбори керівників припинено.** З 24.03.2018 відповідно до внесених постановою № 190 змін, зокрема в частині визначення претендентів на посади керівників особливо важливих для економіки підприємств, комітет з призначення та комісію з відбору керівників таких підприємств утворює Кабінет Міністрів України.

На період проведення конкурсного відбору керівників цих СГ наказами Мінінфраструктури призначено їх в. о.: ДП „Адміністрація морських портів України” – від 21.04.2017 № 43-О, ДП „Одеський морський торговельний порт” – від 23.11.2017 № 138-О і ДП „Морський торговельний порт „Южний” – від 21.06.2018 № 47-О, але кандидатури в. о. керівників не погоджено Кабінетом Міністрів України.

Довідково. Відповідно до абзацу другого пункту 2 Порядку № 777 до оголошення конкурсного відбору або на період проведення конкурсного відбору суб'єкт управління на строк, який не може перевищувати трьох місяців, тимчасово покладає виконання обов'язків або призначає виконуючого обов'язки керівника, зокрема особливо важливого для економіки підприємства. Кандидатури осіб, на яких тимчасово покладається виконання обов'язків керівників зазначених підприємств, або осіб, які призначаються виконуючими обов'язки керівників зазначених підприємств, погоджуються Кабінетом Міністрів України.

Мінінфраструктури листами від 11.05.2017 № 2021/10/14-17 і від 21.06.2018 № 6696/10/10-18 надіслало Кабінету Міністрів України пропозиції щодо призначених кандидатур в. о. керівників ДП „Адміністрація морських портів України” і ДП „Морський торговельний порт „Южний”. Однак відповідних рішень від Кабінету Міністрів України не надійшло.

Довідково. За поясненнями Мінінфраструктури, „з метою недопущення некерованості особливо важливих підприємств та забезпечення їх стабільної роботи, після виникнення вакансії керівника такого підприємства Міністерство фактично було змушене у вкрай стислі терміни приймати рішення щодо покладення виконання обов'язків на певну особу або призначення її в. о. з одночасним направленням до Кабінету Міністрів України відповідного подання з проектом розпорядження”. Але від Кабінету Міністрів протягом 2017 – I півріччя 2018 року не надійшло жодного рішення щодо погодження або відмови у погодженні призначення в. о. керівника або покладання виконання обов'язків керівника особливо важливого підприємства.

Таким чином, оскільки наглядові ради державних унітарних підприємств та ГТ, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі, не були утворені, не виконувались і повноваження цих рад, визначені Законом № 185, у тому числі щодо погодження проекту стратегії, річного фінплану та звіту про його виконання, проектів інших рішень, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства, зокрема щодо перерахування до державного бюджету дивідендів ГТ; визначення форм контролю за ефективністю управління підприємством та ризиками його діяльності; здійснення такого контролю та ініціювання за потреби перед суб'єктом управління об'єктами державної власності вжиття відповідних заходів.

Не погоджено Кабінетом Міністрів України кандидатур переможців конкурсних відборів у 2015 і 2016 роках на посади керівників чотирьох СГ, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та вартість активів яких перевищувала 200 млн грн, а також кандидатур в. о. керівників трьох особливо важливих для економіки підприємств на період проведення конкурсного відбору їх керівників.

Мінекономрозвитку не вживало додаткових заходів щодо прискорення утворення наглядових рад особливо важливих для економіки підприємств.

2.3. Стан затвердження Міністерством інфраструктури України фінансових планів суб'єктів господарювання та контролю за їх виконанням

Відповідно до пункту 10 Порядку № 205 (у редакції до 14.09.2018) контроль за своєчасним складанням фінансових планів підприємств і виконанням показників затверджених фінансових планів підприємств здійснювали органи управління/відповідальні органи управління.

Довідково. Формування фінансових показників СГ Мінінфраструктури, а також організація роботи з їх розроблення, затвердження (погодження) та контролю за виконанням здійснювалися відповідно до вимог Порядку № 205 і Інструкції щодо складання фінансових планів, надання звітності про їх виконання підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління Міністерства, затвердженої наказом Мінінфраструктури від 15.06.2011 № 152. За необхідності до СГ надсилалися додаткові листи/запити, окремі доручення органу управління.

Аудитом встановлено, що протягом періоду, що досліджувався, СГ Мінінфраструктури не дотримувалися визначених пунктом 4 Порядку № 205 строків подання проектів фінпланів органу управління (не пізніше 1 червня року, що передує плановому), що призводило до невчасного їх затвердження (табл. 2). Згідно з абзацом четвертим пункту 5 Порядку № 205 проект фінплану затверджується до 1 вересня року, що передує плановому.

Таблиця 2

Стан затвердження фінпланів СГ Мінінфраструктури та їх виконання

Показник	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	всього	МОНО-ПОЛІСТИ	всього	МОНО-ПОЛІСТИ	всього	МОНО-ПОЛІСТИ
Кількість СГ (на кінець року, I кварталу 2018 року)	98	11	96	13	95	13
Кількість працюючих СГ	42	11	42	13	42	13
– відс. працюючих у загальній кількості	42,9	100,0	43,8	100,0	44,2	100,0
Кількість СГ, яким затверджено фінансові плани	41	10	41	13	39	13
– відс. затверджених планів працюючим підприємствам	97,6	90,9	97,6	100,0	92,9	100,0
– відс. затверджених планів до загальної кількості СГ	41,8	90,9	42,7	100,0	41,1	100,0
Кількість СГ, яким затверджено фінансові плани з порушенням строків, визначених Порядком № 205	37	10	39	13	37	13
– відс. затверджених з порушенням строків	90,2	100,0	95,1	100,0	94,9	100,0
Кількість СГ, яким не затверджено фінансові плани	1*	1*	1**	0	3***	0
Подávalи звіти про виконання фінансового плану	39	11	42	12	42	13
Працювали прибутково	30****	11	29	13	22	11
– але не виконали фінансові плани	19	4	26	10	10	7
Працювали збитково	9	0	13	0	20	2
Розірвано контракти з керівниками СГ	12	3	2	2	2	0

* У зв'язку зі зміною складу Уряду фінансовий план ДП „Одеський морський торгівельний порт” повернено на доопрацювання та не затверджено.

** ДСК „Укртанкер” збитково, відсутнє розуміння планування.

*** ДП „Укрводшлях” – проект фінансового плану повернено на доопрацювання, ДСК „Укртанкер” – не розроблявся, УДПЦ НДІ ЦА „Украеропроект” – не подавався у зв'язку з непризначенням тривалий час керівника СГ.

**** У I кварталі 2016 році Міністерство звітувало про 49 працюючих СГ, що на 7 СГ більше, ніж за даними річного звіту, з них 46 затверджено фінплани на 2016 рік (на 5 СГ більше, ніж за даними річного звіту). Прибутково працювали у I кварталі 2016 року 32 СГ, збитково – 14, не звітували 5 СГ.

Зокрема, фінплани на 2018 рік затверджено 39 СГ Мінінфраструктури, або 41,1 відс. СГ згідно з переліком Міністерства, враховуючи ПАТ „Українська залізниця”, та 92,9 відс. СГ, що, за даними Міністерства,

класифікувалися як працюючі. **З порушенням строків фінплани затверджено 37 СГ, у тому числі 24 СГ Мінінфраструктури.**

Із 13 СГ, віднесених до категорії підприємств, що є суб'єктами природних монополій, підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн (далі – **монополісти**), і підприємств, органом управління яких є Кабінет Міністрів України, **невчасно надали** (після 01.06.2017) до Мінінфраструктури проекти фінпланів на 2018 рік 5 ДП: „Адміністрація морських портів України”; „Міжнародний аеропорт „Бориспіль”; „Морський торговельний порт „Чорноморськ”; „Стивідорна компанія „Ольвія” та Державна установа „Держгідрографія”. Погоджені Мінінфраструктури проекти рішень Кабінету Міністрів України щодо фінпланів монополістів на 2018 рік надавалися на погодження Мінекономрозвитку і Мінфіну з **порушенням визначених абзацом другим пункту 6 Порядку № 205 термінів (до 01.07.2017) на 26 – 52 дні.** При цьому жодний фінплан цих СГ не затверджено у строк, визначений абзацом четвертим пункту 5 Порядку № 205 (до 01.09.2017), а до 01.01.2018 затверджено плани лише восьми монополістів.

ПАТ „Українська залізниця”, незважаючи на норми абзацу третього пункту 4 Порядку № 205²⁸ (у редакції до 14.09.2018), спрямувало проект фінплану на 2018 рік до Мінекономрозвитку, яке листом від **17.01.2018** № 3221-10/1916-03 надіслало його на погодження до Мінінфраструктури. Мінінфраструктури погодило цей проект із зауваженнями (лист від 22.01.2018 № 664/11/10-18); неврегульовані питання узгоджено на нараді в Мінекономрозвитку, яка відбулася 01.02.2018. Фінплан ПАТ „Українська залізниця” на 2018 рік затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 87-р.

Довідково. Мінінфраструктури лист щодо необхідності подати належним чином оформлений проект фінплану товариства з відповідними додатками у строк до 01.06.2017 надіслало до ПАТ „Українська залізниця” 10.05.2017, як і іншим СГ, що належать до сфери управління Міністерства. Однак товариство повідомило Міністерству, що відповідно до діючого законодавства та правил (принципу) подолання ієрархічної юридичної колізії проект консолідованого фінплану на 2018 рік буде подано до Мінекономрозвитку, оскільки органом управління товариства є Кабінет Міністрів України.

Слід зазначити, що на 2016 і 2017 роки жодний фінплан монополістів не затверджено до 01.09.2016, а на 2017 рік – навіть до 01.01.2017: 9 планів затверджено розпорядженнями Кабінету Міністрів України у травні – липні 2017 року, ПАТ „Українська залізниця” – 13.09.2017 № 642-р. При цьому Порядок № 205 не передбачає механізму складання та затвердження консолідованого фінплану підприємства.

Отже, протягом періоду, що досліджувався, Мінінфраструктури не забезпечено своєчасного затвердження фінпланів СГ, що належать до сфери його управління, та своєчасного подання на погодження до Мінекономрозвитку і Мінфіну проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо фінпланів монополістів.

²⁸ Проект фінансового плану підприємства, уповноваженим органом управління якого є Кабінет Міністрів України, подається в такому самому порядку центральному органу виконавчої влади, відповідальному за забезпечення реалізації державної політики у відповідній сфері.

Проведений аналіз стану виконання СГ Мінінфраструктури фінпланів засвідчив, що в порушення пункту 11 Порядку № 205 звіти про їх виконання за 2016 рік не подано трьома СГ, а з 39 поданих звітів **21 подано невчасно**. Як наслідок, Міністерством із затримкою на **21 день** надіслано Мінекономрозвитку та Мінфіну інформацію про показники виконання фінпланів за 2016 рік. За 2017 рік невчасно подали звіти 8 СГ, через що Міністерство надіслало відповідну інформацію Мінекономрозвитку і Мінфіну із затримкою на 6 днів.

Аналізом показників виконання фінпланів з урахуванням даних за I квартал 2016 року, зокрема щодо працюючих СГ, встановлено, що протягом періоду, що досліджувався, зменшилася з **32 до 22** (на 45,5 відс.) **кількість прибуткових СГ Мінінфраструктури** (табл. 2).

У 2016 році 19 СГ (4 монополісти) з прибуткових не виконали фінпланів, а 9 працювали збитково. У 2017 році кількість прибуткових СГ, що не виконали фінпланів, зросла до 26 (10 монополістів), працювали збитково 13 СГ. У I кварталі 2018 року ці показники становили 10 (7) і 20 (2) СГ Мінінфраструктури відповідно (табл. 2).

Таблиця 3
Виконання показників фінансових планів СГ Мінінфраструктури

Роки	Показник	Загальний дохід	Загальні витрати	Чистий фінансовий результат	Чистий прибуток	Чистий збиток	Частина чистого прибутку ДП		Частина чистого прибутку на виплату дивідендів ГТ		
							нараховано	сплачено	нараховано	сплачено	
2016	План	107603,3	100902,7	6700,6	6700,6	–	4899,8	4111,6	91,9	91,9	
	Факт	108486,5	100448,6	8037,9	8246,9	209,1	5659,5	4861,7	7,6	24,8	
	<i>відс. до плану</i>	<i>100,8</i>	<i>99,5</i>	<i>120,0</i>	<i>123,1</i>	–	<i>115,5</i>	<i>118,2</i>	<i>8,3</i>	<i>27,0</i>	
	у тому числі монополісти										
	План	100108,3	93697,1	6411,2	6411,2	–	4738,1	3983,4	68,7	68,7	
	Факт	100345,4	92522,2	7823,2	7823,2	–	5371,4	4676,7	0,8	0,8	
2017	<i>відс. до плану</i>	<i>100,2</i>	<i>98,7</i>	<i>122,0</i>	<i>122,0</i>	–	<i>113,4</i>	<i>117,4</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	
	План	113478,0	105917,8	7560,2	7567,5	7,3	5560,1	5203,1	35,7	35,7	
	Факт	108267,0	101419,4	6847,6	7109,2	261,6	4817,4	4929,6	22,8	29,4	
	<i>відс. до плану</i>	<i>95,4</i>	<i>95,8</i>	<i>90,6</i>	<i>93,6</i>	<i>в 36 раз</i>	<i>86,6</i>	<i>94,7</i>	<i>63,8</i>	<i>82,3</i>	
	у тому числі монополісти										
	План	104704,4	97288,1	7416,3	7416,3	–	5483,4	5069,6	6,4	6,4	
Факт	100095,4	93072,0	7023,4	7023,4	–	4767,3	4807,7	–	6,5		
I квартал 2018	<i>відс. до плану</i>	<i>95,6</i>	<i>95,7</i>	<i>94,7</i>	<i>94,7</i>	–	<i>86,9</i>	<i>94,8</i>	<i>0,0</i>	<i>101,4</i>	
	План	28989,2	27545,5	14443,7	1674,2	230,5	1019,1	1327,1	–	–	
	Факт	30161,3	29211,3	950,0	1426,4	476,5	782,0	1275,3	–	0,04	
	<i>відс. до плану</i>	<i>104,0</i>	<i>106,0</i>	<i>65,8</i>	<i>85,2</i>	<i>206,7</i>	<i>76,7</i>	<i>97,2</i>	–	–	
	у тому числі монополісти										
	План	26686,0	35225,7	1460,3	1653,8	193,5	1007,5	1301,0	–	–	
Факт	28015,9	26734,8	1281,1	1402,9	121,8	775,2	1264,5	–	0,04		
<i>відс. до плану</i>	<i>105,0</i>	<i>106,0</i>	<i>87,7</i>	<i>84,8</i>	<i>62,9</i>	<i>76,9</i>	<i>97,2</i>	–	–		

У 2016 році, за даними Мінінфраструктури (табл. 3), **чистий фінансовий результат СГ** становив 8 037,9 млн грн і збільшився порівняно з попереднім роком на 820,4 млн грн (на 11,4 відс.); у 2017 році він становив 6 847,6 млн грн, тобто **зменшився** на 1 190,3 млн грн, або на **17,4 відсотка**. У I кварталі 2018 року порівняно з аналогічним періодом 2017 року також мало місце зменшення чистого фінансового результату СГ Мінінфраструктури – з 1 315,0 до 950, млн грн, або на **27,8 відсотка**.

Заплановані основні фінансові показники діяльності СГ Мінінфраструктури на 2016 рік перевиконано на 10–20 відс., тоді як у 2017 році недовиконано на 5–10 відс., у I кварталі 2018 року – майже на 15–35 відсотків. Отже, з 2017 року мало місце погіршення виконання показників фінпланів СГ Мінінфраструктури. При цьому значна кількість СГ з тих, що мали позитивний фінансовий результат, не досягла запланованих показників фінансового результату. Кількість таких СГ порівняно з попереднім роком збільшилася у 2017 році з 19 до 26, при цьому кількість СГ, які отримали збитки, зросла з 9 до 13.

Довідково. За поясненнями Мінінфраструктури, причинами недовиконання у 2017 році підприємствами галузі фінансових результатів стали недоотримання до переробки запланованого обсягу вантажу та втрата відповідних доходів переважно через загальну тенденцію до скорочення Україною у цьому році порівняно з попереднім експорту залізної руди та концентрату на 4,6 відс.; падіння обсягів перевалки металопродукції, яке пов'язане із закриттям у березні 2017 року транспортного сполучення з тимчасово окупованими територіями (Донецької та Луганської областей), а також з обмеженням поставок коксівного вугілля і коксу з тимчасово окупованих територій на адресу металургійних заводів; зниження обсягів перевалки зрідженого газу російського походження, що відбулося через переорієнтацію вантажопотоку на порти Росії; зміни в номенклатурі вантажів.

Також встановлено, що у 2016 році розірвано 12 контрактів з керівниками СГ Мінінфраструктури за невиконання основних фінансово-економічних показників та диференційованих показників ефективності використання майна і прибутку, майнового стану підприємств, у 2017 році та I кварталі 2018 року – по два контракти. Усе зазначене вище не сприяло поліпшенню основних фінансово-економічних показників діяльності СГ Мінінфраструктури.

Таким чином, Мінінфраструктури не забезпечило своєчасного затвердження фінпланів (погодження проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо затвердження фінпланів монополістів) на 2016–2018 роки СГ, що належать до сфери його управління; у 2017 – I кварталі 2018 року не вжило достатніх заходів щодо поліпшення їх фінансово-господарської діяльності. При цьому Міністерство не забезпечило дієвого контролю за фінансово-господарською діяльністю близько 77 відс. СГ, визначених у переліку Мінінфраструктури.

2.4. Аналіз взаємовідносин суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України, з бюджетом

Оскільки між ДФС і Мінінфраструктури не здійснюється обмін інформацією щодо СГ, які належать до сфери його управління, ДФС не контролює надходження до державного бюджету в розрізі суб'єктів управління об'єктами державної власності, а Мінінфраструктури не володіє даними щодо основних фінансових показників СГ, що не подають звітів про виконання фінпланів, для проведення аналізу взаємовідносин СГ Мінінфраструктури – платників податків з бюджетом, а також стану справляння ними доходів від власності Рахункова палата надала ДФС переліки таких СГ, отримані від

ФДМУ²⁹, а саме підтверджених ДП і ГТ – **91 СГ**³⁰ (у переліку визначено працюючі та непрацюючі СГ) і непідтверджених ДП – **144 СГ**.

Таблиця 4

Стан СГ Мінінфраструктури як платників податків за даними ДФС станом на 01.07.2018

Стан	Підтвержені СГ			Непідтвержені ДП	
	працюючі, кількість	кількість	питома вага, %	кількість	питома вага, %
Платник податків за основним місцем обліку (стан 0)	42	21	42,9	11	7,6
Припинення (стани 3, 4, 6, 7, 8, 18, 19, 21, 28), у тому числі:	–	26	53,1	20	13,9
– стан 21 – ліквідаційна процедура за рішенням суду	–	–	–	13	–
– стан 28 – надіслано заперечення органу ДФС	–	22	–	2	–
Припинено (стан 12 і 16)	–	2	4,0	4	2,8
Знято з обліку за основним місцем обліку (стан 22)	–	–	–	24	16,7
Відсутні на обліку в ДФС	–	–	–	85	59,0
Разом	42	49	100,0	144	100,0

Встановлено, що на час проведення аудиту усі **працюючі СГ** Мінінфраструктури перебували у стані „Платник податків за основним місцем обліку” (табл. 4) і сплачували до бюджету податки, збори та інші платежі. Однак з 2017 року надходження до державного бюджету податку на прибуток підприємств зменшилися майже в 2 рази (але з урахуванням сплачених у листопаді – грудні 2016 року 800,1 млн грн авансових платежів – на 5,4 відс.³¹) і ПДВ – на 5,1 відс. (табл. 5).

Таблиця 5

Надходження основних податків і платежів від СГ Мінінфраструктури

млн грн

Назва податку, платежу	2016 рік			2017 рік			5 місяців 2018 року		
	працюючі	непрацюючі	разом	працюючі	непрацюючі	разом	працюючі	непрацюючі	разом
Податок на прибуток	3 340,0	3,8	3 343,8	1 602,1	0,6	1 602,7	713,4	0,3	713,7
ПДВ	6 345,3	2,9	6 348,2	6 018,4	3,1	6 021,5	1 932,1	2,5	1 934,6
ПДФО	717,2	3,6	720,8	911,0	2,8	913,8	408,5	1,5	410,0
Плата за землю	312,2	0,5	312,7	502,9	0,5	503,4	207,5	0,04	207,5
Орендна плата	4,8	0,1	4,9	6,4	0,1	6,5	3,3	0,03	3,3
Частина чистого прибутку	4 712,6	1,1	4 713,7	4 946,3	0,1	4 946,4	1 950,8	1,3	1 952,1

Найбільшими платниками податків, зборів та інших платежів протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року були ПАТ „Українська залізниця”, яке сплатило до бюджету **71,2 відс.** усіх надходжень з **ПДВ** у цей період і **44,7 відс.** плати за землю, ДП „Адміністрація морських портів України” – **39,9 відс.** з податку на прибуток підприємств (табл. 6). Загалом п’ять найбільших СГ, що належали до сфери управління Мінінфраструктури, в цей період сплатили до бюджету України **42,4–86,5 відс.** відповідних надходжень, сплачених усіма СГ Мінінфраструктури.

Серед **непрацюючих СГ** Мінінфраструктури перебували у стані „Платник податків за основним місцем обліку” **42,9 відс.** підприємств, у

²⁹ Переліки, що аналізувалися в ДФС під час проведення аудиту, в подальшому скориговані з урахуванням переліку Мінінфраструктури.

³⁰ Кількість СГ менша, ніж за даними Мінінфраструктури, внаслідок неузгодженості переліків ФДМУ та Міністерства (зазначено у розділі 2.1 цього Звіту, було встановлено після закінчення аудиту в ДФС).

³¹ За даними Мінінфраструктури: $(1602,1 + 800,1) : (3340,0 - 800,1) \times 100 = 5,4$ відсотка.

різних станах припинення³² – 53,1 відс. і стані „Припинено”³³ – 4 відс. (табл. 4). При цьому податки та платежі до бюджету України протягом періоду, що досліджувався, сплачували лише 16 непрацюючих СГ (32,7 відс.), у 2018 році їх кількість скоротилася до 13 (26,5 відс.), а ці платежі були незначними (табл. 5). Звітність протягом 5 місяців 2018 року подавали 17 СГ.

Таблиця 6

Надходження податків і платежів до зведеного бюджету України протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року від СГ Мінінфраструктури

Показник	млн грн				
	Податок на прибуток	ПДВ	ПДФО	Плата за землю	Частина чистого прибутку
Всього надходжень СГ Мінінфраструктури	5 660,2	14 304,2	2 044,6	1 023,0	11 612,2
у тому числі:					
ДП „Адміністрація морських портів України”	2 257,6	1 179,3	76,9	9,8	6 121,9
ПАТ „Українська залізниця”	1 022,3	10 185,4	–	457,2	0,0
Державний міжнародний аеропорт „Бориспіль”	897,5	151,2	276,0	6,3	2 601,8
ДП „Морський торговельний порт „Южний”	354,6	480,8	276,2	49,3	802,8
ДП „Морський торговельний порт „Чорноморск”	143,7	372,3	238,3	70,4	205,0
Разом ТОП–5 ДП	4 675,7	12 369,0	867,4	593,0	9 731,5
<i>Питома вага 5 ДП, %</i>	<i>82,6</i>	<i>86,5</i>	<i>42,4</i>	<i>58,0</i>	<i>83,8</i>
Інші СГ	984,5	1 935,2	1 177,2	430,0	1 880,7
<i>Питома вага інших в загальній сумі, %</i>	<i>17,4</i>	<i>13,5</i>	<i>57,6</i>	<i>42,0</i>	<i>16,2</i>

Серед **непідтверджених ДП** у стані „Платник податків за основним місцем обліку” перебувало лише 7,6 відс. ДП; **відсутні на обліку в ДФС – 59,0 відс.**; знято з обліку за основним місцем обліку, припинено та в стані припинення – 33,4 відсотка. Податки до бюджету сплачувало лише ДП „Санаторно-оздоровчий комплекс „Сигнал”³⁴.

Податковий борг до зведеного бюджету за період, що досліджувався, мали **56 СГ** Мінінфраструктури, або **61,5 відс.** за переліком підтверджених ДП і ГТ, що аналізувався Рахунковою палатою. Його **сума** протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року **збільшилася з 109,0 до 148,6 млн грн**, зокрема у **20 працюючих СГ** – з 7,6 до 45,7 млн грн (у 6 разів), насамперед за рахунок збільшення до 18,5 млн грн боргу ДП „Ренійський морський торговельний порт”, 13,8 млн грн – ДП „Білгород-Дністровський морський торговельний порт” і 8,5 млн грн – Українського ДП по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів „Укрінтеравтосервіс”. Податковий борг **36 непрацюючих СГ був майже незмінним** (101,4 і 102,9 млн грн на початок і кінець періоду, що досліджувався). Найбільша сума податкового боргу (56,4 млн грн) рахувалася за Державною

³² Прийнято рішення про припинення (стан 3); порушено провадження у справі про банкрутство (стан 4); включено до ЄДР з відміткою, що свідоцтво недійсне (стан 6); до ЄДР внесено запис про відсутність підтвердження відомостей (стан 7) і відсутність юридичної особи за місцезнаходженням (стан 8); ліквідаційна процедура за рішенням суду (стан 21); у стані припинення, але надана довідка про відсутність заборгованості (стан 18), довідка про відсутність заборгованості недійсна (стан 19), надіслано заперечення органу ДФС (стан 28).

³³ Припинено, але не знято з обліку (картки особового рахунку порожні, але не закриті) – стан 12, ліквідовано, реорганізовано – стан 16.

³⁴ Сума була незначною, зокрема податок на прибуток у 2016 році – 0,2 тис. гривень.

судноплавною компанією „Чорноморське морське пароплавство”, щодо якої порушено провадження у справі про банкрутство³⁵.

Таким чином, **Мінінфраструктури і ДФС не забезпечили протягом періоду, що досліджувався, ефективної роботи із СГ Мінінфраструктури з метою збільшення дохідної частини державного бюджету, кількість платників податків зменшилася, у 2017 році скоротилися надходження з податку на прибуток підприємств і ПДВ. Податковий борг мали 56 СГ і протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року він збільшився на 36,3 відс. (зокрема, 20 працюючих СГ – у 6 разів).**

2.5. Оцінка ефективності управління Міністерством інфраструктури України суб'єктами господарювання, що належать до сфери його управління

Відповідно до пунктів 1 і 3 Порядку № 832 контроль за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності здійснюється шляхом проведення моніторингу ефективності щодо оцінки ефективності управління; показників фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання; стану виконання суб'єктами господарювання фінансових планів та їх платоспроможності; додержання законності щодо використання та збереження державного майна; виконання суб'єктами управління обов'язків відповідно до законодавства. Відповідальним за проведення моніторингу ефективності є Мінекономрозвитку.

Водночас згідно з підпунктами „б” і „в” пункту 1.3 глави 1 Методичних рекомендацій № 253 моніторинг ефективності здійснюється Мінінфраструктури щодо суб'єктів господарювання; Мінекономрозвитку щодо здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності об'єктами управління, а саме Мінінфраструктури.

Аудитом встановлено, що **моніторинг ефективності Мінінфраструктури здійснювало за окремими галузями без узагальнення цієї інформації в цілому**. Лише Мінекономрозвитку здійснило узагальнення таких даних (табл. 7). При цьому щодо окремих СГ надана оцінка результатів їх фінансово-господарської діяльності (далі – **діяльність**), що відрізняється від оцінки Мінінфраструктури.

Так, за результатами 2016 року Мінекономрозвитку була визнана:

– ефективною діяльність КП „Морська пошуково-рятувальна служба”, ДП водних шляхів „Укрводшлях” і ПрАТ „Київ-Дніпровське МППЗТ”, тоді як Мінінфраструктури їх діяльність оцінило „задовільна”;

– задовільною діяльність ДП „Морський торгівельний порт „Усть-Дунайський” і ПрАТ „Харківський електротехнічний завод „Трансзв'язок” за оцінки „неефективна” Мінінфраструктури;

³⁵ Податковий борг рахувався також за ДП „Чорноморсько-Азовське виробничо-експлуатаційне управління морських шляхів” – 14,4 млн грн, Державним авіапідприємством „Львівські авіалінії” – 7,8 млн грн, ПрАТ „Київський електротехнічний завод „Трансигнал” – 6,0 млн грн, Державною судноплавною компанією „Керченська паромна переправа” – 5,9 млн грн і ДП водних шляхів „Устьдунайводшлях” – 4,5 млн гривень.

– неефективною діяльністю ДП „Морський торговельний порт „Чорноморськ”, ДП „Херсонський морський торговельний порт” за оцінки „задовільна” Мінінфраструктури.

Водночас Мінекономрозвитку у 2016 році була визнана неефективною діяльністю двох непрацюючих СГ (ДП водних шляхів „Устьдунайводшлях” і Державної установи „Музей морського флоту України”, яка не є ДП, фінансовий план на 2016 рік їй не затверджувався) і 10 СГ, щодо яких відсутня або не надавалася інформація про їх діяльність. Мінінфраструктури оцінку цих СГ не здійснювало, оцінило діяльність 38 СГ, а не 50 СГ як Мінекономрозвитку.

Таблиця 7

Основні показники проведеного Мінекономрозвитку моніторингу ефективності

Показники	Станом на 01.01.2017	Станом на 01.01.2018	Станом на 01.04.2018
Кількість СГ, охоплених моніторингом*,	87	82	82
у тому числі:			
ДП	80	75	75
ГТ	7	7	7
Кількість СГ, що не підлягали оцінці**	37	33	33
Кількість СГ, щодо яких проведено оцінку ефективності	50	49	49
З них отримали оцінку:			
– „ефективна” / відс. до оцінених	13 / 26,0 %	7 / 14,3 %	10 / 20,4 %
– „задовільна” / відс. до оцінених	18 / 36,0 %	10 / 20,4%	12 / 24,5 %
– „неефективна” / відс. до оцінених	19 / 38,0 %	32 / 65,3 %	27 / 55,1 %

* До загальної кількості СГ не включалися СГ, розташовані на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим.

** Оскільки перебували в стадії ліквідації, реорганізації, передані в оренду як цілісно-майнові комплекси, розташовані в зоні проведення АТО.

За результатами 2017 року Мінекономрозвитку була визнана:

– ефективною діяльністю УДП „Укрінтеравтосервіс” за оцінки „задовільна” Мінінфраструктури;

– неефективною діяльністю 13 СГ за оцінки „задовільна” Мінінфраструктури, зокрема ДП „Одеський морський торговельний порт”, ДП „Дирекція з будівництва Міжнародного аеропорту „Одеса”, ДП „Укрводшлях”, ДП „Херсонський морський торговельний порт”, ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство”.

Загалом Мінінфраструктури здійснило оцінку діяльності 40 СГ, неефективною визнало діяльність 6 СГ, тоді як Мінекономрозвитку – 32 СГ (у тому числі п’яти непрацюючих СГ, трьох СГ, щодо яких відсутня або не надавалася інформація про їх діяльність, і новоутвореного ПАТ „Укрпошта”, діяльність якого за 2017 рік Мінінфраструктури не оцінювалася).

Встановлено, що **всупереч пунктам 6.3 і 6.4 глави 6 Методичних рекомендацій № 253³⁶ Мінінфраструктури визнало задовільною діяльність ДП „Бердянський морський торговельний порт”, „Ізмаїльський морський**

³⁶ Підсумковий показник формується як сума балів, набраних за всіма критеріями, та може мати такі значення за результатами річного звіту: ефективна діяльність – від 14 до 18 балів; задовільна діяльність – від 9 до 13 балів; неефективна діяльність – 8 балів і менше.

Неефективною також визнається діяльність непрацюючих СГ та тих, щодо яких інформація про їхню діяльність відсутня або не надана.

торгівельний порт”, ДП „Стивідорна компанія „Одвія”, ДП „Укрводшлях”, „Херсонський морський торговельний порт”, ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство”, ДСК „Укртанкер” та інших, хоча сума набраних ними балів не перевищувала 8 і була меншою, ніж 50 відс. загальної кількості балів, набраних за обов'язковими критеріями.

При цьому слід зазначити, що діюча методика оцінки управління об'єктами державної власності є недосконалою, оскільки СГ, які отримали негативний фінансовий результат, можуть отримати оцінку „задовільно”, а ті, що отримали чистий прибуток і здійснили відрахування частини чистого прибутку – „негативно”. Зокрема, ДП „Дирекція з будівництва Міжнародного аеропорту „Одеса” Мінінфраструктури оцінило „задовільно” за результатами діяльності у 2017 році, незважаючи на те, що підприємство отримало 91,4 тис. грн чистого збитку. Фінансовий план затверджено лише 14.12.2017.

Форма подання даних, наведена в додатках 4, 6, 8 і 12 Методичних рекомендацій № 253, унеможливила проведення аналізу складових показників консолідованої фінансової звітності ПАТ „Українська залізниця”, а саме окремих юридичних осіб (30 філій, 6 ГТ), корпоративні права яких передані в управління цього товариства чи пакетами акцій яких воно володіє. Так, незважаючи на те, що товариство за 2017 році отримало 114,5 млн грн чистого прибутку, п'ять ГТ, фінансові показники яких увійшли до консолідованого звіту товариства, отримали 143,2 млн грн чистого збитку, що на 28,7 відс. перевищило чистий прибуток. Також у 2017 році товариство здійснило коригування фінансового результату: за 2016 рік його 320,0 млн грн чистого прибутку було зменшено до 7 320 млн грн чистого збитку. За результатами моніторингу ефективності фінансово-господарську діяльність товариства визнано задовільною.

Аналізуючи показники моніторингу ефективності Мінекономрозвитку, встановлено, що у 2017 році (табл. 7) порівняно з попереднім роком суттєво погіршилися результати фінансово-господарської діяльності СГ Мінінфраструктури: кількість СГ з оцінкою „ефективно” зменшилася з 26,0 до 14,3 відс., „задовільно” – з 36,0 до 20,4 відс., а „неефективно” – збільшилася з 38,0 до 65,3 відсотка. Однак **Міністерство, здійснюючи такий моніторинг ефективності як суб'єкт управління об'єктами державної власності, завищило оцінку результатів діяльності окремих СГ.**

При цьому Мінекономрозвитку як у 2016 році, так і в 2017 році оцінило задовільно здійснення Мінінфраструктури контролю за виконанням функцій управління об'єктами державної власності.

Крім того, встановлено, що у 2017 році при збільшенні порівняно з попереднім роком з 10 до 15 планових внутрішніх аудитів СГ Мінінфраструктури кількість позапланових внутрішніх аудитів зменшилася з 15 до 6, кількість СГ, охоплених внутрішнім аудитом, – з 18 до 15. Разом з тим сума виявлених фінансових порушень у 2017 році збільшилися з 661,9 до 1 319,4 млн гривень. Усунено фінансових порушень у 2016 році на 5,3 млн грн (0,8 відс. встановлених), у 2017 році – на 598,5 млн грн (45,4 відсотка).

Зокрема, за результатами планового аудиту відповідності та фінансового аудиту діяльності ДП „Одеський морський торговельний порт” загальна сума встановлених порушень становила 109,1 млн грн, у тому числі порушень, що спричинили втрати фінансових і матеріальних ресурсів, – 15,6 млн гривень. Причина, що призвела до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, – зокрема, неправильний розрахунок сум відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань за 2016 рік, необґрунтовано завищено витрати з податку на прибуток, у зв'язку з чим суму чистого прибутку за 2016 рік занижено на 14,5 млн грн, як наслідок, **неправомірно занижено суму частини чистого прибутку ДП на 10,9 млн гривень**. Загальна сума усунутих фінансових порушень за результатами проведеного аудиту становила 104,4 млн грн (95,7 відс. встановлених).

За результатами контрольних заходів, проведених протягом 2016–2017 років, до правоохоронних органів Мінінфраструктури **передано матеріали щодо 25 СГ**, зокрема, ДП „Іллічівський морський торговельний порт”, „Адміністрація морських портів України” та філії; „Миколаївський морський торговельний порт”; „Бердянський морський торговельний порт”; „Морський торговельний порт „Чорноморськ”; „Морський торговельний порт „Южний”. Крім того, про надання матеріалів правоохоронним органам за результатами проведення заходів державного фінансового контролю ДП „Стивідорна компанія „Олівія”, „Морський торговельний порт „Южний” і „Адміністрація морських портів України” листом від 23.08.2018 № 06-11/687 повідомила і Держаудитслужба³⁷.

Таким чином, **управління об'єктами державної власності Мінінфраструктури є недостатньо ефективним, відсутній дієвий контроль за показниками фінансово-господарської діяльності СГ, що належать до сфери його управління. Моніторинг ефективності об'єктів державної власності здійснюється без дотримання усіх вимог Методичних рекомендацій № 253 та без узагальнення даних у розрізі галузей.**

У 2017 році спостерігалось погіршення основних показників діяльності СГ Мінінфраструктури, що підтверджується зменшенням показників виконання фінпланів, кількості платників податків, надходжень до державного бюджету податків і зборів, кількості СГ, що за результатами проведеного Мінекономрозвитку моніторингу ефективності отримали оцінку „ефективно” та „задовільно”, а також збільшенням на 68,4 відс. СГ, що отримали оцінку „неефективно”.

При цьому Мінінфраструктури у 2017 році зменшило на 16,7 відс. кількість СГ, охоплених внутрішнім аудитом. Разом з тим сума виявлених порушень порівняно з 2016 роком зросла майже у 2 рази і становила у 2017 році 1 319,4 млн гривень.

---

³⁷ Інформація про ці заходи Держаудитслужбою не надана з посиланням на статтю 222 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 № 4651 щодо нерозголошення відомостей досудового розслідування.

3. АНАЛІЗ СТАНУ НАДХОДЖЕННЯ ДОХОДІВ ВІД ВЛАСНОСТІ ВІД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ТА ЇХ АДМІНІСТРУВАННЯ

За даними ДФС, протягом 2016–2017 років та 5 місяців 2018 року кількість працюючих СГ Мінінфраструктури, що сплачували до державного бюджету частину чистого прибутку ДП, зменшилася з **32 до 23 СГ**. При цьому в різні періоди цей платіж сплатили три непрацюючих ДП, зокрема, ДП водних шляхів „Устьдунайводшлях” – 951,4 тис. грн у 2016 році; ДП „Дельта-Лоцман” і ДП „Морська аварійно-рятувальна служба” – 545,4 і 495,0 тис. грн відповідно протягом 5 місяців 2018 року.

Сума надходжень за ККДБ 21010100 у 2017 році порівняно з попереднім роком збільшилася на **4,9 відс.** – з **4 713,7 до 4 946,4** млн грн (табл. 8). Проте, порівнюючи цей показник з надходженнями в цілому по Україні (збільшення з 11,8 до 24,6 млрд грн), таке зростання є несуттєвим.

Таблиця 8

Надходження до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) за ККДБ 21010100 від СГ Мінінфраструктури

Назва платника	млн грн				
	2016 рік	2017 рік	5 місяців 2018 року	Разом	Питома вага, %
ДП „Адміністрація морських портів України”	2 314,5	2 737,7	1 069,7	6 121,9	52,7
Державний міжнародний аеропорт „Бориспіль”	804,3	1 250,6	546,8	2 601,7	22,4
ДП „Морський торговельний порт „Южний”	417,9	238,7	146,2	802,8	6,9
ДП „Маріупольський морський торговельний порт”	265,9	140,0	63,6	469,5	4,0
ДП „Одеський морський торговельний порт”	196,3	42,9	0,0	239,2	2,1
ДП „Стивідорна компанія „Ольвія”	84,6	91,8	36,5	212,9	1,8
Державна установа „Держгідрографія”	91,5	92,6	25,4	209,5	1,8
ДП „Морський торговельний порт „Чорноморськ”	197,1	0,0	7,9	205,1	1,8
ДП „Бердянський морський торговельний порт”	138,9	49,7	4,4	193,0	1,7
ДП „Міжнародний аеропорт „Львів” ім. Данила Галицького”	56,7	90,3	18,2	165,2	1,4
ДП Ізмаїльський морський торговельний порт	60,3	73,4	15,2	148,9	1,3
Разом 11 СГ	4 628,1	4 807,7	1 933,9	11 369,7	97,9
Всього СГ Мінінфраструктури	4 713,7	4 946,4	1 952,1	11 612,2	100

97,9 відс. цих надходжень сплатили до державного бюджету 11 СГ Мінінфраструктури (табл. 8), загальні перерахування кожного з яких за період, що досліджувався, становили понад 100,0 млн гривень. Однак у **п’яти з 11 ДП у 2017 році порівняно з попереднім роком суттєво зменшилися нарахування та сплата частини чистого прибутку ДП.**

Борг з частини чистого прибутку ДП протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року мали **10 СГ Мінінфраструктури**, загалом він збільшився з **61,9 до 752,5 тис. грн** (у 12,2 раза), зокрема, за рахунок збільшення на 219,7 тис. грн у 2016 році боргу ДП „Київське проектно-конструкторське технологічне бюро „Промзалізтранс” і на 400,1 тис. грн протягом 5 місяців 2018 року боргу Українського ДП по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів „Укрінтеравтосервіс” (станом на 01.06.2018 – **451,3 тис. гривень**).

Переплату з частини чистого прибутку ДП до зведеного бюджету протягом вказаного періоду мали **46 СГ Мінінфраструктури**, сума якої загалом станом на **01.01.2016** була **5,3** млн грн, **01.01.2017** – **156,0** млн грн, **01.01.2018** – **147,8** млн грн і **01.06.2018** – **89,4** млн гривень.

Найбільшу суму переоплат мали ДП „Морський торговельний порт „Чорноморськ”, зокрема 109,8, млн грн станом на 01.01.2017 і 46,3 млн грн на 01.01.2018; ДП „Морський торговельний порт „Южний” – 42,4 і 27,0 млн грн станом на 01.01.2018 і на 01.06.2018 відповідно.

Крім того, таку переоплату мало ПАТ „Укрпошта”³⁸, яка станом на 01.01.2018 була 14,7 млн грн, на 01.06.2018 – 13,7 млн гривень. Ця переоплата виникла внаслідок надання у 2016 році територіальному органу ДФС ще УДППЗ „Укрпошта” розрахунків частини чистого прибутку ДП за 2013, 2014 і 2015 роки з коригуючими показниками на зменшення платежу. Протягом 5 місяців 2018 року з ККДБ 21010100 за зверненням ПАТ „Укрпошта” Казначейством за висновком ДФС переспрямовано кошти на інші податки та збори в сумі **1,0 млн гривень**.

Слід зазначити, що у 2016 і 2017 роках ПАТ „Українське Дунайське пароплавство” сплатило за ККДБ 21010100 **32,2 млн грн** (17,2 і 15,0 млн грн відповідно) дивідендів ГТ без надання відповідних розрахунків територіальному органу ДФС. За поясненнями Мінінфраструктури, перерахування коштів на цей ККДБ здійснено у зв'язку з тим, що наглядовою радою товариства не приймалися рішення щодо відрахування частини прибутку на виплату дивідендів. Внаслідок неподання розрахунків і відсутності форми таких розрахунків ГТ за **ККДБ 21010100 у цього товариства виникла штучна переоплата** (36,5 млн грн станом на 01.06.2018).

Водночас встановлено, що **через відсутність належного контролю з боку ДФС та неякісне проведення камеральних перевірок розрахунків частини чистого прибутку ДП в інтегрованій картці платника відображено викривлену інформацію, що призвело до неправильного визначення розміру зобов'язань, а отже – ризику недонадходження до бюджету частини чистого прибутку (доходу).**

Так, ДП „Київська державна регіональна технічна інспекція міського електротранспорту” подало територіальному органу ДФС розрахунок частини чистого прибутку ДП за 2016 рік, в якому вказало норматив відрахування **15 замість 75 відс.**, відповідно до сплати визначило суму **1,7 замість 8,7 тис. гривень**. Фактично ДП сплачено до державного бюджету 8,7 тис. гривень. Однак із перерахованої суми ДП автоматично списано 0,4 тис. грн на погашення існуючого на момент сплати боргу, 1,7 тис. грн зараховано як сплату відповідно до поданого розрахунку, 6,5 тис. грн – як переоплату за ККДБ 21010100, **що є штучною**.

Крім того, внаслідок **неврегульованості законодавства щодо здійснення територіальними органами ДФС контролю за розрахунками та сплатою до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу)** мали місце випадки ухилення СГ Мінінфраструктури від сплати донарахованих контролюючими органами грошових зобов'язань. Зокрема, ДПП у Подільському районі Головного управління ДФС у м. Києві застосовано до Державної установи „Держгідрографія” 1,2 млн грн штрафної санкції за затримку

³⁸ З 01.03.2017 відповідно до наказу № 56 визнано ПАТ „Укрпошта” правонаступником майна, прав та обов'язків УДППЗ „Укрпошта”.

сплати самостійно визначеного грошового зобов'язання з частини чистого прибутку ДП. Державна установа рішення цього органу оскаржила в судовому порядку (справа № 826/14567/16), 05.02.2018 її адміністративний позов задоволено повністю.

Підставою для задоволення позову судом визнано невключення цього платежу до переліку загальнодержавних податків і зборів, визначеного статтями 8 і 9 Податкового кодексу. Водночас зазначено, що розрахунок частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами, не підпадає під визначення податкової декларації, розрахунку, наведене в пункті 46.1 статті 46 Податкового кодексу, оскільки на підставі нього не здійснюється нарахування та/або сплата податку відповідним платником.

При цьому з рахунків ДП у Подільському районі ГУ ДФС у м. Києві списано 17,8 тис. грн на користь Державної установи судових витрат.

Як наслідок – **додаткове навантаження на державний бюджет (виплата судового збору контролюючим органом).**

Постановою № 106 контроль за справлянням надходжень до бюджету за ККДБ 21010500 закріплено, зокрема, за Мінекономрозвитку.

За даними цього Міністерства (табл. 9), протягом періоду, що досліджувався, до державного бюджету дивіденди за ККДБ 21010500 перераховано ПрАТ „Київ-Дніпровське МППЗТ” – 31,3 млн грн і ПрАТ „Харківський ЕТЗ „Трансв'язок” – 60,7 тис. гривень.

Чотири СГ Мінінфраструктури (ПАТ „Авіакомпанія авіалінії України”, ПАТ судноплавна компанія „Сі Трейдент”, ВАТ „Кременчуцький завод залізобетонних шпал” і ПАТ „Укпошта”) дивіденди не нараховували.

Таблиця 9

Дані щодо обсягів перерахування до бюджету дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності ГТ Мінінфраструктури за даними Мінекономрозвитку

тис. грн

Найменування ГТ	2016 рік		2017 рік		I півріччя 2018 року	
	за ККДБ 21010100	за ККДБ 21010500	за ККДБ 21010100	за ККДБ 21010500	за ККДБ 21010100	за ККДБ 21010500
ПрАТ „Київський ЕТЗ „Трансигнал”	141,0*	–	–	–	–	–
ПрАТ „Харківський ЕТЗ „Трансв'язок”	–	–	–	–	–	60,7*
ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство”	20 297,5*	–	15 032,5*	–	1 124,2	–
ПрАТ „Київ-Дніпровське МППЗТ”	–	6 649,8*	–	7 738,2*	–	16 902,1*
ПАТ „Українська залізниця”	–	–	–	–	33 158,7	–
Всього	20 438,5	6 649,8	15 032,5	7 738,2	34 282,9	16 962,8

* Загальними зборами рішення про виплату дивідендів не приймалося.

ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство” (36,4 млн грн), ПАТ „Українська залізниця” (33,2 млн грн) і ПрАТ „Київський ЕТЗ „Трансигнал” (141,0 тис. грн) дивіденди перерахували за ККДБ 21010100.

Аудитом встановлено, що **вказані Мінекономрозвитку надходження за ККДБ 21010100 не відповідають даним ДФС**, згідно з якими:

– ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство” у 2016 році перерахувало до державного бюджету за ККДБ 17,2 млн гривень.

Довідково. Відповідно до пункту 10 Порядку № 702 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2013 № 416) Мінінфраструктури листом від 06.06.2016 № 5609/11/10-16 надало Мінекономрозвитку інформацію про нараховані цим товариством

дивіденди на державну частку в сумі 20,3 млн гривень. За даними товариства, вказаними ним у листі від 03.08.2016 № гм-475 до Мінінфраструктури, сплачені 20,3 млн грн включають 3,1 млн грн податку на прибуток при виплаті дивідендів за 2015 рік. Згідно з показниками виконання фінансових планів СГ галузі морського та річкового транспорту, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, за 2016 рік до моніторингу ефективності включено 17,2 млн гривень. Однак на виконання пункту 3 Порядку № 702 Мінекономрозвитку поінформувало Мінфін (лист від 16.01.2017 № 3222-12/1164-03) про перерахування коштів цим товариством за ККДБ 21010100 у сумі 20,3 млн грн;

– ПрАТ „Київський електротехнічний завод „Транссигнал” у 2017 році сплатило 88,5 тис. грн, що підтверджено аудитом у Мінінфраструктури, тоді як Мінекономрозвитку такої інформації Рахунковій палаті не надало (таблиця 9).

Довідково. На виконання пункту 3 Порядку № 702 інформація Мінекономрозвитку до Мінфіну про сплату цим товариством 88,5 тис. грн також не надавалася.

При цьому в листі від 09.08.2018 № 3223-09/34339-03 (застереження до акта) Мінекономрозвитку зазначило, що веде облік нарахування, перерахування дивідендів та заборгованості щодо їх сплати шляхом узагальнення інформації, що надходить від суб'єктів управління, за формою подання інформації про нарахування і перерахування господарськими організаціями дивідендів у поточному бюджетному році, затвердженою його наказом від 05.07.2013 № 764³⁹, відповідно до пунктів 4 і 10 Порядку № 702.

Отже, **Мінекономрозвитку не забезпечило ведення достовірного обліку нарахованих і сплачених ГТ дивідендів:** Міністерство фактично здійснює узагальнення інформації про нарахування і перерахування господарськими організаціями дивідендів у поточному бюджетному році, що надається суб'єктами управління, не порівнюючи (не аналізуючи) її з даними моніторингу ефективності та Казначейства.

Таким чином, **Мінінфраструктури, ДФС і Мінекономрозвитку не забезпечили протягом періоду, що досліджувався, ефективної роботи із СГ Мінінфраструктури з метою збільшення дохідної частини бюджету.**

ДФС не забезпечено ефективного адміністрування частини чистого прибутку ДП, контрольню-перевірочна робота здійснювалася неналежно, зокрема ДП „Київська державна регіональна технічна інспекція міського електротранспорту” неправильно визначено зобов'язання з цього платежу.

Внаслідок неврегульованості законодавства в частині контролю територіальними органами ДФС розрахунків і сплати до державного бюджету частини чистого прибутку ДП мало місце додаткове навантаження на державний бюджет (виплата судового збору за судовим позовом Державної установи „Держгідрографія”).

Мінекономрозвитку не володіє достовірними даними щодо сплати ГТ, у статутних капіталах яких є корпоративні права держави, до державного бюджету частини чистого прибутку в разі неприйняття їх загальними зборами рішення про виплату дивідендів.

³⁹ „Про затвердження форм подання інформації про зведені показники очікуваних обсягів загального чистого прибутку та дивідендів господарських організацій та інформації про нарахування і перерахування господарськими організаціями дивідендів у поточному бюджетному році”, зареєстрований у Мін'юсті 26.07.2013 за № 1267/23799.

4. ОЦІНКА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В ЧАСТИНІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Частиною шостою статті 16 Закону № 185 визначено, що суб'єкти управління, визначені цим Законом, подають ЦОВВ, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, за затвердженою ним формою, зокрема, інформацію про виконання стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють. Аналогічні положення передбачено і пунктом 2.5 глави 2 Методичних рекомендацій з питань методологічного забезпечення складання середньо- та довгострокових стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств та господарських структур, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 14.08.2013 № 971 (далі – **Методичні рекомендації № 971**), а глава 2 Методичних рекомендацій № 971 визначає Порядок розроблення, затвердження та контролю виконання стратегічного плану розвитку суб'єкта господарювання.

Довідково. Згідно з пунктом 1.5 глави 1 Методичних рекомендацій № 971 метою стратегічного планування є підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, оптимізація використання ресурсів та їх концентрація на найбільш перспективних і значущих напрямках його розвитку.

Аудитом встановлено, що **Мінекономрозвитку в порушення частини шостої статті 16 Закону № 185 не затверджено форми інформації**. При цьому в пункті 1.3 глави 1 Методичних рекомендацій № 971 зазначено, що ці **Методичні рекомендації мають інформаційний, рекомендаційний, роз'яснювальний характер і не є обов'язковими**. Як наслідок, до **Мінекономрозвитку інформація про виконання стратегічних планів розвитку від Мінінфраструктури не надходила**.

Мінінфраструктури наказом від 20.01.2014 № 29 „Про проведення узгодженої інвестиційної політики в установах, організаціях та на підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України” зобов'язало керівників, зокрема, підприємств, що належать до сфери управління Міністерства, Укрзалізниці розробити стратегічні плани розвитку підприємств на середньострокову перспективу не менше 5 років, починаючи з 2014 року.

Протягом 2014–2017 років і I півріччі 2018 року стратегічні плани розвитку затверджено лише 17 СГ (додаток), або 18,3 відс. СГ за переліком Мінінфраструктури станом на 31.03.2018.

При цьому **стратегічні плани розвитку не затверджено для 7 ДП**, які згідно з постановою № 83 віднесено до Переліку об'єктів державної власності, що **мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави**: „Морський торговельний порт Усть-Дунайськ”; „Миколаївський морський торговельний порт”; „Ренійський морський торговельний порт”; „Херсонський морський торговельний порт”; „Скадовський морський торговельний порт”; „Дельта-Лоцман”; „Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України”. За поясненнями Мінінфраструктури, їх повернено на

доопрацювання, а отже, вони досі **на стадії розроблення та затвердження**. І лише під час проведення аудиту Міністерство листом від 06.07.2018 № 2254/27Є14-18 надіслало підприємствам галузі рекомендації щодо складання таких планів.

За даними Мінінфраструктури, **контролювалося виконання планів лише 5 СГ**: ДП „Маріупольський морський торговельний порт”; ДП „Морський торговельний порт „Южний”; ДП „Бердянський морський торговельний порт”; ДП „Стивідорна компанія „Ольвія” і КП „Морська пошуково-рятувальна служба”, що **свідчить про відсутність у Міністерстві координації роботи із затвердження стратегічних планів і здійснення контролю за їх виконанням**.

Пунктом 4.5 глави 4 Методичних рекомендацій № 971 визначено, що за результатами розроблення відповідних заходів здійснюється розрахунок основних показників діяльності СГ за напрямками діяльності на середньостроковий період. Показники рекомендується розраховувати в динаміці за роками стратегічного планування.

Під час проведення аудиту вибірково здійснено аналіз виконання окремих показників затверджених стратегічних та інвестиційних планів ДП „Адміністрація морських портів України” і ДП „Маріупольський морський торговельний порт України” та встановлено, що в додатках № 1 до наказів про затвердження стратегічних планів розвитку цих ДП (додаток до Звіту) визначено динаміку основних показників наявності та використання економічного потенціалу ДП і затверджено прогностичні показники, зокрема, щодо чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та чистого фінансового результату на 2016–2017 роки.

Аналіз інформації, яка надавалася Мінекономрозвитку відповідно до Методичних рекомендацій № 205, засвідчив, що визначені в додатках до стратегічних планів розвитку показники відрізнялися від показників фінпланів як у частині планування, так і їх виконання (таблиця 10).

Таблиця 10

Показники стратегічних і фінансових планів СГ Мінінфраструктури

млн грн

Назва ДП	Рік	Стратегічний план розвитку		Фінансовий план, план/факт	
		чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)
„Адміністрація морських портів України”	2016	7 536,1	3 060,5	7 632,2 / 7 297,6	2 922,1 / 3 854,4
	2017	8 319,8	4 853,5	3 630,1 / 3 853,3	1 574,8 / 1 828,7
„Маріупольський морський торговельний порт країни”	2016	1 238,0	348,6	1 239,0 / 1 036,0	399,0 / 374,1
	2017	1 281,3	323,8	1 453,3 / 1 059,1	410,3 / 186,4

Аудитом у Мінекономрозвитку встановлено, що при погодженні фінпланів ДП Міністерство надсило листи Мінінфраструктури, в яких, зокрема, надавало зауваження щодо незатвердження стратегічних планів розвитку або необхідності доопрацювання показників стратегічного та інвестиційного планів у частині їх узгодження з показниками фінплану та оновлення з урахуванням перспектив розвитку підприємства, у тому числі і щодо вказаних вище ДП, що **призводило до затягування процесу затвердження фінпланів**.

При цьому **СГ Мінінфраструктури та безпосередньо Міністерство не відслідковували співставність показників стратегічного та інвестиційного планів з показниками фінпланів, не уточнювали їх.**

Разом з тим відсутність затверджених фінпланів та їх затримка із затвердженням впливали на планування прогностичних показників надходжень частини чистого прибутку ДП і дивідендів ГТ.

Так, відповідно до пункту 4 Порядку № 702 суб'єкти управління корпоративними правами держави подають щороку до 15 березня на основі затверджених фінансових планів на поточний рік Мінекономрозвитку за встановленою ним формою інформацію про зведені показники очікуваних обсягів загального чистого прибутку та дивідендів кожної господарської організації із зазначенням розміру державної частки, функції з управління корпоративними правами якої виконують такі суб'єкти.

Аудитом у Мінекономрозвитку встановлено, що Міністерство протягом періоду, що досліджувався, **не отримувало від Мінінфраструктури необхідної інформації, визначеної пунктом 4 Порядку № 702.**

Лише ПАТ „Українська залізниця” надавало інформацію про прогностичні надходження дивідендів на 2017–2019 роки, яка надходила як до Мінекономрозвитку, так і до Мінінфраструктури, але вона суттєво відрізнялася станом на кінець I і II кварталів 2016–2018 років.

Зокрема, дані товариства на 2018 рік містили різні показники щодо відрахувань частини чистого прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів: у листі від 15.02.2017 № ЦЦЕ-05/319 – 35,2 млн грн, тоді як у листі від 31.05.2017 № ЦЦЕ-05/531 – 24,7 млн грн, що на 10,5 млн грн менше, а в листі від 14.03.2018 № ЦЦЕ-05/124 – 11,9 млн грн, що вже на 23,3 млн грн менше, ніж перша інформація.

Слід зазначити, що інформація про очікувані в наступному році обсяги надходжень дивідендів до державного бюджету, що надавалася Мінекономрозвитку до Мінфіну відповідно до пункту 7 Порядку № 702, ґрунтувалася також на даних, які надходили від Мінінфраструктури та ПАТ „Українська залізниця”.

Водночас **несвоєчасне затвердження фінпланів обмежує здійснення видатків, визначених підпунктом 1 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899 „Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку”, а саме капітальних інвестицій, які не можуть здійснюватися СГ до затвердження в установленому порядку фінплану на поточний рік.**

Отже, **Мінекономрозвитку не запровадило дієвого контролю за виконанням Мінінфраструктури стратегічних планів розвитку та моніторингу стану сплати дивідендів ГТ з метою визначення очікуваних обсягів їх надходжень до державного бюджету в наступному році.**

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 390 „Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки” (далі – **постанова № 390**) зобов'язано суб'єктів

управління об'єктами державної власності забезпечити в установленому законодавством порядку проведення аудиторськими фірмами аудиту річної фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності СГ державного сектору економіки, вартість активів яких згідно з даними фінансової звітності за останній звітний рік перевищує 2 млрд грн або розмір чистого доходу яких за останній звітний рік перевищує 1,5 млрд грн, а також Державної адміністрації залізничного транспорту починаючи із звітності за 2013 рік, вартість активів яких згідно з даними фінансової звітності за останній звітний рік перевищує 250 млн гривень⁴⁰.

Водночас дорученням Кабінету Міністрів України від 07.07.2016 № 21055/2/1-16 зобов'язано суб'єктів управління об'єктами державної власності забезпечити здійснення запропонованих постановою № 390 заходів, зокрема проведення аудиту фінансової звітності за 2015 рік **20 СГ Мінінфраструктури** (по 10 щодо кожної групи), та інформувати щомісяця Мінекономрозвитку, а дорученням від 17.02.2017 № 3049/1/1-17, з урахуванням положень частини восьмої статті 73 і частини третьої статті 90 Господарського кодексу, пункту 8 частини першої статті 6 Закону № 185 і Постанови № 390, – проведення та публікації щорічних незалежних аудиторських перевірок фінансової звітності державних унітарних підприємств та ГТ, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі, а також ГТ, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать ГТ, частка держави в якому становить 100 відс., і щоквартальне інформування Мінекономрозвитку.

Аудит засвідчив, що Мінінфраструктури спочатку щомісяця, а з липня 2017 року щокварталу надавало Мінекономрозвитку інформацію про проведені (розпочаті, заплановані) аудити річної фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності СГ державного сектору економіки; із січня 2018 року інформація надавалась у вигляді таблиць в електронному форматі і тільки щодо тих підприємств, у яких аудит не проведено, планується проведення або процедура проведення триває (якщо дані не змінювались, інформація не надавалась).

Щорічні незалежні аудиторські перевірки фінансової звітності СГ Мінінфраструктури проведено за 2015 рік – у 13 СГ; за 2016 році – у 11 СГ (у двох СГ аудит триває); за 2017 рік – у п'яти СГ (у п'яти СГ аудит триває).

За інформацією Мінінфраструктури, **аудити не проведено:**

1) у ПрАТ „Київ-Дніпровське МППЗТ”, оскільки документи, необхідні для проведення аудиту річної фінансової звітності, перебувають на погодженні у наглядової ради;

2) на ДП „Укрсервіс Мінтрансу” проводиться моніторинг з вибору фірми для проведення аудиту та пошук фінансування;

3) на ДП „Антонов-Фінанс”, яке є фінансово неспроможним і не здійснює основної господарської діяльності;

⁴⁰ Відповідно до пункту 1 постанови № 390 затверджено Критерії, за якими залучаються аудиторські фірми до проведення аудиту фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності деяких суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

4) у ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство” незалежний аудит за 2016–2017 роки не планувався;

5) у Державній установі „Держгідрографія” заплановано на поточний рік провести тендер з вибору фірми з подальшим укладанням договору для проведення аудиту за 2015–2016 роки;

б) на ДП „Херсонський морський торговельний порт” незалежний аудит фінансової звітності за 2016 рік не планувався, закупівлю послуг незалежного аудиту за 2017 рік не розпочато;

7) на ДП „Морський торговельний порт „Чорноморськ” аудиторською фірмою не виконано умов договору при проведенні аудиту за 2014–2015 роки, акт приймання робіт ДП не підписано, а тому аудит за 2016–2017 роки не розпочато.

Отже, **Мінінфраструктури не забезпечено в повному обсязі виконання доручень Кабінету Міністрів України та постанови № 390 щодо проведення щорічних незалежних аудиторських перевірок річної фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності 20 СГ державного сектору економіки, що належать до I і II групи, за 2015–2016 роки.**

Крім того, під час аудиту в Мінекономрозвитку встановлено, що **Міністерство не приділяло достатньої уваги вдосконаленню нормативно-правового регулювання питань управління об'єктами державної власності в частині забезпечення ефективного їх використання, збереження, розвитку та збільшення відрахувань до державного бюджету доходів від власності СГ.**

Зокрема, незважаючи на численні рекомендації Рахункової палати, надані після проведення відповідних аудитів щодо адміністрування доходів від власності у 2014, 2016 і 2017 роках, Міністерством не подано Кабінету Міністрів України жодного законопроекту для усунення законодавчих колізій, у тому числі тих, що зазначені у розділі 1 цього Звіту. Лише 14.09.2018 набрала чинності нова редакція Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, в якій враховано пропозиції Рахункової палати щодо приведення цього Порядку у відповідність із нормами Закону № 185.

Таким чином, **через неналежне реагування Мінекономрозвитку на виявлені порушення та невжиття заходів щодо усунення причин, які призвели до них, окремі порушення набули сталого характеру. Держава продовжує втрачати контроль за об'єктами державної власності, ефективність системи управління ними низька; суб'єкти управління не володіють даними щодо наявності майна значної кількості ДП і як воно використовується. Зокрема, Мінінфраструктури не володіє інформацією про 144 ДП, що, за даними ЄДРПОУ, належать до сфери його управління. При цьому контроль за фінансово-господарською діяльністю СГ Мінінфраструктури, належність яких до сфери його управління Міністерство підтверджує, недостатній, що не сприяє наповненню дохідної частини бюджету надходженнями. Стратегічне планування розвитку СГ здійснюється не належно.**

ВИСНОВКИ

1. Мінінфраструктури, Мінекономрозвитку не забезпечили ефективного управління суб'єктами господарювання, що належать до сфери управління Мінінфраструктури. Це не сприяло збільшенню до державного бюджету доходів від власності СГ.

1.1. Мінінфраструктури не володіє інформацією про 144 ДП, щодо яких в ЄДРПОУ є відмітка про їх належність до сфери управління Міністерства. При цьому 85 ДП (59 відс.) вже не перебувають на обліку в ДФС. Стан „Платник податків за основним місцем обліку” мають лише 11 ДП, сплачувало податки та збори до бюджету України протягом періоду, що досліджувався, одне ДП; інші – у різних станах припинення їхньої діяльності.

1.2. Протягом 2016–2017 років і I кварталу 2018 року працювало лише 42,9–44,2 відс. (42 од.) СГ, які визнано Мінінфраструктури такими, що належали до сфери його управління. Кількість СГ, що працювали прибутково, за цей період зменшилася з 32 до 22.

1.3. Мінінфраструктури не забезпечило дієвого контролю за фінансово-господарською діяльністю близько 77,0 відс. СГ.

У 2017 році порівняно з 2016 роком:

- збільшилася з 19 до 26 кількість СГ, у яких погіршилися показники виконання фінансових планів;

- зросла з 9 до 13 кількість СГ, які отримали збитки;

- зменшилися на понад 5 відс. надходження до державного бюджету податку на прибуток підприємств від СГ Мінінфраструктури та ПДВ;

- надходження за ККДБ 21010100 „Частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій (державних унітарних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до державного бюджету відповідно до закону” і ККДБ 21010500 „Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність” збільшилися майже на 5 відс. (з 4 720,3 до 4 954,1 млн грн), але загалом по Україні вони зросли у 2 рази;

- зросла майже у 2 рази (з 661,9 до 1 319,4 млн грн) загальна сума встановлених фінансових порушень під час внутрішніх аудитів. При цьому Міністерство зменшило з 18 до 15 кількість СГ, охоплених внутрішнім аудитом.

2. Протягом 2016–2017 років і I півріччя 2018 року нормативно-правова база в частині управління об'єктами державної власності, забезпечення ефективного їх використання, збереження, розвитку та механізму нарахування і справляння доходів від власності була недосконалою, нестабільною, суперечливою і неузгодженою, що ускладнювало контроль у цих сферах.

Кабінетом Міністрів України не затверджено передбаченого абзацом першим частини п'ятої статті 11 Закону України „Про управління об'єктами державної власності” (із змінами, внесеними Законом України від 13.03.2012 № 4498 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення управління об'єктами державної власності”, що набрали чинності з 08.04.2012) порядку спрямування господарською організацією, у

статутному капіталі якої є корпоративні права держави, за підсумками календарного року частини чистого прибутку на виплату дивідендів.

Абзацом шостим частини п'ятої статті 11 і частиною першою статті 11¹ Закону № 185 не визначено верхньої межі нормативу відрахування ГТ частини прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, і ДП – частини чистого прибутку (доходу). Як наслідок, базові нормативи відрахувань постановами Кабінету Міністрів України протягом 2016–2018 років збільшено з **30 до 75 відсотків**.

Через надання Законом № 185 і Порядком відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями окремим державним підприємствам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138, пільг зі сплати частини чистого прибутку (доходу) окремим СГ, зокрема ДП „Адміністрація морських портів України” і ПАТ „Українська залізниця”, ці СГ мають більші привілеї порівняно з іншими, що призводить до монополізації ринку певного товару або послуг, а отже, відповідно до статті 31 Господарського кодексу України є дискримінацією СГ органами влади.

Водночас відсутній механізм забезпечення державними органами контролю за нарахуванням та сплатою частини чистого прибутку в розмірі, визначеному за базовими нормативами відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, пропорційно розміру державної частки (паю) у разі невчасного прийняття (неприйняття) ГТ рішення щодо сплати дивідендів, як і відсутні чинні положення затвердженої форми розрахунку частини чистого прибутку, що підлягає сплаті до державного бюджету такими товариствами.

Абзац восьмий частини п'ятої статті 11 Закону № 185 містить правову неузгодженість: є посилання на абзац шостий цієї частини, тоді як порядок визначення пені встановлено в її абзаці сьомому. Також у положеннях цього абзацу немає посилання на визначення розміру частини чистого прибутку (доходу), що повинен сплачуватися до державного бюджету ГТ, які не прийняли рішення про сплату дивідендів, пропорційно розміру державної частки (акцій).

Мають посилання, зокрема на слово „паї”, яке з тексту Закону № 185 виключено Законом України від 02.06.2016 № 1405 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності”, і потребують відповідного правового врегулювання норми Господарського кодексу України, Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, Порядку нарахування пені на суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.07.2013 № 725.

Водночас внаслідок незапровадження подання ДП уточнюючого розрахунку частини чистого прибутку (доходу) у разі виявлення в раніше поданому розрахунку помилок унеможливлено якісне адміністрування цього платежу контролюючими органами.

Відносини, пов'язані із неподатковими надходженнями, якими є і частина чистого прибутку ДП і дивіденди ГТ, не врегульовано єдиним нормативним актом, а часткове їх упорядкування окремими нормативно-правовими актами, зокрема Бюджетним і Податковим кодексами України, законами України про Державний бюджет України на відповідний рік, Законом № 185, лише ускладнює адміністрування цих надходжень.

3. Мінінфраструктури не створило ефективної системи управління СГ, що належать до сфери його управління, заходи, які вживалися для поліпшення їх роботи, були недостатніми, що призвело до зниження показників їх фінансово-господарської діяльності з 2017 року.

3.1. Мінінфраструктури не створило:

– дієвого механізму обліку СГ, відсутні об'єктивні дані щодо кількості ДП і ГТ, що належать до сфери його управління. За даними ФДМУ, до сфери управління Мінінфраструктури станом на 01.01.2018 належало **261 ДП і 13 ГТ**, тоді як Міністерство підтверджувало інформацію лише про **117 ДП**, а Рахунковій палаті надало дані станом на 31.03.2018 щодо **94 СГ (87 ДП і 7 ГТ)**.

З недотриманням Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2005 № 1121, та без урахування положень інструктивного листа ФДМУ від 11.05.2016 № 10-15-6871 відомості про об'єкти державної власності станом на 01.04.2016, 01.10.2016 і 01.01.2017 – 01.01.2018 Міністерство надавало тільки в електронному вигляді без підтверджувальних звітів у паперовому за підписом керівника. При цьому воно невчасно вносило зміни до цих відомостей щодо вибуття, зміни організаційно-правової форми СГ і передачі з балансу Міністерства окремих СГ. Як наслідок, у переліку ФДМУ СГ (ДП, їх об'єднань і дочірніх підприємств), належність яких до сфери управління Мінінфраструктури підтверджена цим органом за даними Реєстру об'єктів державної власності станом на 01.01.2018, рахувалося **34 ДП**, переданих до сфери управління ПАТ „Українська залізниця”;

– протягом **2017 – I півріччя 2018 року** наглядові ради державних унітарних підприємств та ГТ, у статутному капіталі яких більше **50 відс. акцій (часток) належать державі**: майже рік з дня прийняття рішення (наказ Мінінфраструктури від 31.03.2017 № 123) про утворення наглядових рад особливо важливих для економіки восьми ДП наказами Міністерства з 06.10.2017 по 02.04.2018 перезатверджувалися їх статuti, в яких передбачено створення цих рад, і положення про принципи їхнього формування; лише у квітні – травні 2018 року оголошено відбір кандидатів на посаду незалежних членів цих рад.

3.2. Мінінфраструктури не погоджено з Кабінетом Міністрів України переможців конкурсів у 2015 і 2016 році на посади керівників чотирьох СГ

(ДП „Бердянський морський торговельний порт”; ДП „Херсонський морський торговельний порт”; ПрАТ „Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту” і ДП „Стивідорна компанія „Ольвія”), що відповідно до переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83, мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та вартість активів яких за даними останньої фінансової звітності перевищувала 200 млн гривень. Наказами Міністерства призначено виконавців обов’язків керівників цих СГ, з якими не укладено контрактів.

3.3. Мінінфраструктури не затвердило стратегічних планів розвитку (на час аудиту були на стадії розроблення та затвердження) для семи СГ, що відповідно до переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83, мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави. Лише під час проведення аудиту Мінінфраструктури листом від 06.07.2018 № 2254/27Є14-18 надіслало підприємствам галузі рекомендації щодо складання таких планів, а контроль за виконанням затверджених стратегічних планів здійснювало тільки щодо 5 з 17 СГ.

3.4. Мінінфраструктури не контролювало забезпечення СГ, що належать до сфери його управління, співставності показників стратегічного та інвестиційного планів з фінансовими планами, своєчасного уточнення показників стратегічного та інвестиційного планів, що призводило до затягування процесу затвердження фінансових планів: Мінекономрозвитку при погодженні фінансових планів ДП Мінінфраструктури надсилало йому листи, в яких надавало зауваження щодо неузгодженості цих планів, а також незатвердження стратегічних планів розвитку або необхідності їх оновлення з урахуванням перспектив розвитку підприємства.

3.5. Мінінфраструктури не забезпечило дотримання СГ, що належать до сфери його управління, визначених пунктом 4 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб’єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205 (у редакції, що діяла до 15.09.2018), строків подання проектів фінансових планів органу управління (не пізніше 1 червня року, що передує плановому), а також визначених пунктами 5 і 6 цього Порядку строків затвердження фінансових планів підприємств (до 1 вересня року, що передує плановому) та строків подання на погодження до Мінекономрозвитку і Мінфіну проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо фінансових планів підприємств, що є суб’єктами природних монополій, підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, і підприємств, уповноваженим органом управління яких є Кабінет Міністрів України (до 1 липня року, що передує плановому).

Протягом періоду, що досліджувався, 90,2–95,1 відс. фінансових планів затверджено з порушенням строків. На 2016 і 2017 роки не було затверджено до 01.09.2016 жодного фінансового плану СГ, віднесених до категорії підприємства, що є суб’єктами природних монополій, підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, і

підприємств, органом управління яких є Кабінет Міністрів України, а на 2017 рік – навіть до початку цього року.

Як наслідок, **Мінінфраструктури не забезпечило відповідно до пункту 4 Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 702 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2013 № 416), інформування до 15 березня Мінекономрозвитку на основі затверджених фінансових планів на поточний рік про зведені показники очікуваних обсягів загального чистого прибутку та дивідендів кожної господарської організації, що вплинуло на формування Мінекономрозвитку та Мінфіном очікуваних показників дивідендів ГТ на наступний рік.**

3.6. Мінінфраструктури не запровадило інформаційного співробітництва з ДФС з метою ефективного контролю за надходженнями до державного бюджету доходів від власності СГ, що належать до сфери його управління, та контролю за господарсько-фінансовою діяльністю цих СГ. Найбільшими платниками податків і платежів до бюджету України в цей період були ПАТ „Українська залізниця”, яке сплатило **71,2 відс.** усіх надходжень з ПДВ і **44,7 відс.** плати за землю, та ДП „Адміністрація морських портів України”, яке сплатило **52,6 відс.** частини чистого прибутку ДП і **39,9 відс.** податку на прибуток підприємств.

Податковий борг до зведеного бюджету за період, що досліджувався, мали **56 СГ** Мінінфраструктури (**61,5 відс.** за переліком підтверджених Міністерством ДП і ГТ). Його сума протягом 2016–2017 років і 5 місяців 2018 року збільшилася з **109,0 до 148,6 млн грн**, зокрема у **20 працюючих СГ** – з **7,6 до 45,7 млн грн (у 6 разів)**.

4. Мінекономрозвитку не забезпечило дієвого контролю за виконанням Мінінфраструктури функцій управління об'єктами державної власності, моніторингу стану сплати дивідендів ГТ з метою визначення очікуваних у наступному році обсягів їх надходжень до державного бюджету, а також не запровадило дієвого контролю за виконанням стратегічних планів розвитку, прискорення утворення наглядових рад.

При цьому Міністерство не володіє достовірними даними щодо сплати ГТ до державного бюджету дивідендів і надавало Мінфіну недостовірну та неповну інформацію про сплату ГТ, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, дивідендів за ККДБ 21010100; не затвердило форми подання суб'єктами управління інформації про виконання стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють; недостатньо вживало заходів щодо виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих під час проведення у 2014, 2016 і 2017 роках аудитів ефективності справляння доходів від власності, в частині усунення встановлених порушень і причин, які призвели до них. Лише 14.09.2018 набрала чинності нова редакція Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015

№ 205, у якій враховано пропозиції Рахункової палати щодо приведення цього Порядку у відповідність із Законом № 185.

5. ДФС не забезпечила ефективного адміністрування частини чистого прибутку ДП, контрольньо-перевірочну роботу здійснювала на неналежному рівні. ДП „Київська державна регіональна технічна інспекція міського електротранспорту” списано 0,4 тис. грн боргу і визначено 6,5 тис. грн штучної переплати з частини чистого прибутку ДП через надання ним неправильного розрахунку за цим платежем. У ПрАТ „Українське Дунайське пароплавство” за ККДБ 21010100 виникла штучна переплата, яка станом на 01.06.2018 дорівнювала 36,5 млн грн, внаслідок сплати товариством коштів без надання відповідних розрахунків до територіального органу ДФС та відсутності затвердженої форми таких розрахунків ГТ.

Через неврегульованість законодавства щодо здійснення територіальними органами ДФС контролю за розрахунками та сплатою до державного бюджету неподаткових надходжень, зокрема частини чистого прибутку ДП, мало місце додаткове навантаження на державний бюджет (17,8 тис. грн) при вирішенні судового спору щодо правомірності застосування Державною податковою інспекцією у Подільському районі Головного управління ДФС у м. Києві до Державної установи „Держгідрографія” 1,2 млн грн штрафу за затримку сплати самостійно визначеного установою грошового зобов'язання із цього платежу.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності справляння доходів від власності суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України, поінформувати Верховну Раду України.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати доручити:

2.1. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, Міністерству фінансів України вжити заходів щодо розроблення законопроекту, в якому передбачити:

– вирішення питання необхідності затвердження Кабінетом Міністрів України передбаченого абзацом першим частини п'ятої статті 11 Закону України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об'єктами державної власності” порядку спрямування господарською організацією, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави, за підсумками календарного року частини чистого прибутку на виплату дивідендів;

– визначення розміру частини чистого прибутку, що має сплачуватися до державного бюджету господарськими товариствами, які не прийняли рішення про сплату дивідендів, а саме пропорційно розміру державної частки (акцій);

– усунення правової неузгодженості, яка утворилася внаслідок неправильного посилання в абзаці восьмому частини п'ятої статті 11 вказаного Закону на абзац шостий замість сьомого;

– унормування в частині шостій статті 16 вказаного Закону найменування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку;

– виключення посилання на слово „паї” в Господарському кодексі України та Положенні про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459.

2.2. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України спільно з Державною фіскальною службою України та уповноваженими органами управління об'єктами державної власності здійснювати контроль за сплаченою господарськими товариствами за ККДБ 21010100 „Частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій (державних унітарних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до державного бюджету відповідно до закону” частиною чистого прибутку (доходу) у розмірі, визначеному за базовими нормативами відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, внаслідок неприйняття їх загальними зборами рішення про сплату дивідендів до Державного бюджету України.

2.3. Міністерству фінансів України спільно з Державною фіскальною службою України:

– вжити заходів щодо вирішення питання врегулювання відносин, пов'язаних із адмініструванням контролюючими органами неподаткових надходжень;

– розробити та затвердити форму розрахунку частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та господарськими товариствами, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави яких становить 100 відсотків, які не прийняли рішення про нарахування дивідендів, і передбачити форму уточнюючого розрахунку частини чистого прибутку (доходу) для надання права платнику коректного виправлення самостійно виявлених помилок.

3. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту Міністерству інфраструктури України та рекомендувати:

– вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту, для забезпечення якісного контролю за фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства;

– провести повну інвентаризацію суб'єктів господарювання, що згідно з даними Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України належать до сфери управління Міністерства, та забезпечити внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відповідно до вимог Закону України від 15.05.2003 № 755 „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань”, а також до переліків підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, та відкритих акціонерних товариств, функції з управління корпоративними правами яких здійснює Мінінфраструктури, затверджених

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.03.2011 № 265-р „Питання управління Міністерством інфраструктури об'єктами державної власності”;

– прискорити утворення наглядових рад особливо важливих для економіки підприємств;

– прискорити затвердження річних фінансових планів підприємств державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства, у тому числі запровадити план-графік подання на затвердження цих планів суб'єктами господарювання, та посилити контроль за їх виконанням;

– посилити взаємодію структурних підрозділів Міністерства щодо координації діяльності суб'єктів господарювання, які належать до сфери його управління.

4. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту Міністерству економічного розвитку і торгівлі України та рекомендувати:

– вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

– відповідно до частини шостої статті 16 Закону України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об'єктами державної власності” розробити та затвердити форму звітності, за якою суб'єкти управління мають надавати Міністерству інформацію про виконання стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють;

– виключити посилення на слово „паї” в Порядку нарахування пені на суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків, затвердженому наказом Мінекономрозвитку від 02.07.0013 № 725;

– розглянути питання удосконалення діючих методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності з метою розширення критеріїв, спрямованих на недопущення отримання задовільної оцінки суб'єктами господарювання, фінансово-господарська діяльність яких збиткова;

– розглянути питання унормування порядку складання і затвердження консолідованих фінансових планів.

5. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту Державній фіскальній службі України і рекомендувати вжити заходів щодо усунення недоліків та порушень, встановлених під час аудиту.

**Затверджені стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання,
що належать до сфери управління Мінінфраструктури**

№ з/п	Суб'єкт господарювання	Код за ЄДРПОУ	Дата і номер наказу, яким затверджено стратегічний план розвитку, період дії плану
1.	ДП з обслуговування повітряного руху України „Украерорух”	19477064	02.11.2012 № 647 на 2013–2017 роки 28.09.2016 № 339 – до 2020 року, зміни – 09.10.2017 № 342
2.	ПрАТ „Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту”	4737111	02.10.2014 № 482 на 2014–2020 роки
3.	ДП „Білгород-Дністровський морський торговельний порт”	1125689	22.10.2014 № 534 – до 2019 року
4.	ДП „Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут”	1527695	23.10.2014 № 539 на 2014–2020 роки
5.	ПрАТ „Харківський електротехнічний завод „Трансзв’язок”	1056735	30.10.2014 № 557 на 2014–2020 роки
6.	ДП „Стивідорна компанія „Ольвія”	19290012	20.04.2015 № 146 – до 2018 року, змін – 10.08.2017 № 273
7.	ДП „Одеський морський торговельний порт”	1125666	19.06.2015 № 224 – до 2023 року, зміни – 22.04.2016 № 157
8.	ДП „Морський торговельний порт „Чорноморськ”	1125672	04.08.2015 № 302 – до 2018 року, зміни – 07.02.2017 № 36
9.	ДП „Морський торговельний порт „Южний”;	4704790	17.06.2015 № 218 – до 2019 року 16.11.2017 № 393 на 2018–2022 роки
10.	ДП „Міжнародний аеропорт „Бориспіль”	20572069	28.07.2015 № 289 на 2015–2020 роки
11.	ДП „Адміністрація морських портів України”	38727770	15.10.2015 № 409 – до 2020 року (інвестиційний план – до 2018 року)
12.	ДП „Маріупольський морський торговельний порт”	1125755	19.10.2015 № 415 – до 2020 року (інвестиційний план – до 2018 року) 20.12.2017 № 459 – до 2022 року
13.	ДУ „Держгідрографія”	21720000	22.10.2015 № 426 – до 2019 року
14.	ДП „Бердянський морський торговельний порт”	1125761	27.11.2015 № 501 – до 2020 року, зміни – 12.02.2018 № 61
15.	ПАТ „Укрпошта”	21560045	25.25.2016 № 190 – до 2020 року 14.12.2017 № 442 – до 2021 року
16.	ДП „Ізмаїльський морський торговельний порт”	1125815	16.11.2017 № 392 на 2018–2022 роки
17.	КП „Морська пошуково-рятувальна служба”	38017026	30.11.2017 № 413 на 2017–2021 роки

Кольором (сірим) виділено суб'єктів господарювання, віднесених до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

